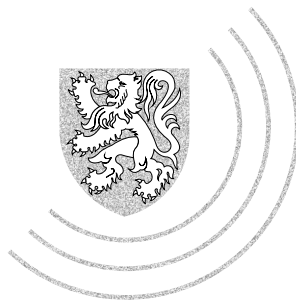

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **349** (2009-2010) – Nr. 8
ingediend op 21 mei 2010 (2009-2010)

Voorstel van decreet

van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceysens en Bart Martens
en de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint
en Tinne Rombouts

houdende aanpassing van de Vlaamse Codex
Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009
en van het decreet van 10 maart 2006
houdende decretale aanpassingen inzake
ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed
als gevolg van het bestuurlijk beleid

Hoorzitting

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Dirk Peeters

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter: de heer Bart Martens.**Vaste leden:*

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens, mevrouw Valerie Taelman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Liesbeth Homans, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de heer Robrecht Bothuyne, de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Sophie De Wit, Tine Eerlingen;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

- 349** (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies Raad van State
– Nr. 3 t.e.m. 7: Amendementen

INHOUD

Hoorzitting met vertegenwoordigers van:

1. Raad voor Vergunningsbetwistingen	4
2. Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	11
3. Vlaamse Confederatie Bouw	18
4. Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning.....	21
Gebruikte afkortingen	26

Bijlagen:

Bijlage 1: Nota Raad voor Vergunningsbetwistingen.....	27
Bijlage 2: Nota Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.....	53

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed hield op 21 april 2010 een hoorzitting over het voorstel van decreet houdende aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en van het decreet van 10 maart 2006 houdende decretale aanpassingen inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed als gevolg van het bestuurlijk beleid.

De commissie hoorde vertegenwoordigers van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vlaamse Confederatie Bouw en de Vereniging voor Ruimte en Planning.

De standpunten van de Beroepsvereniging van de Vastgoedsector, de Confederatie van Immobiliënberoepen en het Vlaams Overleg Ruimtelijke Ordening werden schriftelijk meegedeeld aan de leden.

1. Raad voor Vergunningsbetwistingen

De heer Eddy Storms, voorzitter Raad voor Vergunningsbetwistingen: We bezorgen u een tekst met daarin een terugblik op het verleden en een visie over de huidige en toekomstige werking van de Raad en lichten die graag toe naar aanleiding van de bespreking van het voorstel van decreet. Daarmee willen wij u informeren, onder meer met cijfergegevens, en een aantal suggesties aanleveren bij de wijziging van het decreet.

Ik word vandaag vergezeld door mevrouw Hilde Lievens en de heer Filip Van Acker, die eveneens raadsleden zijn van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en de griffier Eddie Clybouw. We zijn hier aanwezig vanuit een zeer positieve ingesteldheid en in naam van alle huidige (nu acht) medewerkers, raadsleden en griffiers inclusief, mag ik stellen zeer trots te zijn dat wij deel uitmaken van één van de eerste voltijdse Vlaamse administratieve rechtscolleges, namelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

U leest in onze tekst eerst een kort historisch overzicht, vooral geput uit de parlementaire voorbereiding van het decreet. De Vlaamse decreetgever heeft volop van zijn bevoegdheid gebruik gemaakt. Wij gaan voor de uitoefening van de bevoegdheden die ons zijn toegekend.

Samenstelling en personeelsformatie

Onze structuur vindt u vanaf pagina 5 van onze nota (blz. 32 van dit stuk). Op basis van het decreet is er ruimte voor vijf raadsleden, twee griffiers, vijf adviseurs en administratief personeel, dat in principe drie medewerkers van niveau C1 behelst.

In de zomer van 2009 zijn er vier raadsleden benoemd en drie van de vier benoemde leden hebben de eed afgelegd. Ikzelf ben voor dit werkingsjaar tot voorzitter verkozen door de andere twee leden, conform het decreet. Twee griffiers werden tijdelijk aangesteld, de heer Clybouw tot en met 15 november 2010 en de heer Jan Vanheule die een contract van bepaalde duur heeft sinds 11 januari tot en met 10 juli 2010. Er loopt een selectieprocedure voor de statutaire aanwerving van beide griffiers. Tot nu zijn dus drie van de vijf raadsleden benoemd en er zijn twee tijdelijke griffiers. Van de vijf voorziene adviseurs is er slechts één actief en van de drie administratieve medewerkers slechts twee, zij het één van niveau B en één van niveau D, die perfect in staat is het werk van een niveau C uit te voeren. Twee van hen zijn overgekomen vanuit het departement RWO. Op pagina 7 van de nota vindt u een samenvatting onder de hoofding ‘Conclusie’.

Een eerste beschouwing die niet echt aan het werk van het parlement raakt, maar aangeeft waarom er nog niet meer personeelsleden van het departement RWO als adviseurs en griffiemedewerkers tewerkgesteld zijn bij de Raad – wat trouwens vooropgesteld werd door de Vlaamse Regering – gaat terug op een juridisch probleem dat in het decreet schuilt.

Artikel 4.8.7 van de VCRO stelt letterlijk dat het statuut van het Vlaamse overheidspersoneel van overeenkomstige toepassing is op het personeel van de Raad. Bepaalde kringen binnen de administratie voeren aan dat het begrip ‘overeenkomstige toepassing’ niet gelijk staat aan ‘van toepassing’. De bepaling wordt minstens zo gelezen dat personeel dat wij aanwerven niet als personeel van de Vlaamse overheid wordt beschouwd en er dus geen interne mobiliteit mogelijk is. Dat vormt een groot struikelblok. Het is desgevallend aan de uitvoerende macht om het statuut aan te passen door een wijziging van het Vlaamse personeelsstatuut.

We hebben geprobeerd het probleem te verhelpen door een procedure op te starten voor statutaire aanwerving van de adviseurs. Het huidige decreet vermeldt echter dat ze een ervaring van tien jaar moeten kunnen voorleggen inzake de ruimtelijke ordening. Positief in het voorstel van decreet is dat die drempel naar vijf jaar wordt teruggebracht.

Groot knelpunt blijft ook dat de adviseurs worden verloond in de graad van adjunct van de directeur. Ons lijkt het wenselijk daaraan te sleutelen als men nog medewerkers met de nodige ervaring wil aantrekken.

Er is een voorstel voor een overgangsperiode van een zestal maanden om personeelsleden uit de administratie naar de Raad over te hevelen als adviseur. In het kader op pagina 8 van onze tekst leest u dat wij dit nog onvoldoende vinden bijdragen tot een fundamentele oplossing van ons probleem. Wij vragen of het parlement en deze commissie in het bijzonder kunnen onderzoeken of artikel 4.8.7, VCRO, authentiek zou kunnen worden geïnterpreteerd. Die juridisch-technische opmerking betekent dat met terugwerkende kracht bepaald zou kunnen worden dat ons personeel volledig gelijkgesteld wordt met het Vlaamse overheidspersoneel, wat oorspronkelijk de bedoeling was van de decreetgever, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding.

Cijfergegevens

Op pagina 8 staan eveneens een aantal cijfers over de bestaande en verwachte ‘workload’. De decreetgever verwachtte dat ongeveer 300 tot 350 dossiers per jaar zouden worden ingediend. Wij hebben dat aantal al bereikt na een half jaar: 338 zaken zijn al op de rol ingeschreven en er worden uiteraard nog steeds nieuwe verzoekschriften ingediend. Op pagina 9 vindt u een schatting van 826 dossiers per werkjaar. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat we nog niet alle toegekende bevoegdheden uitoefenen. Beroepen tegen registratiebeslissingen en valideringsbeslissingen, waarvan de inwerking-treding nog moet worden bepaald door de Vlaamse Regering, zijn er nog niet. Zodra dat wel het geval is, verwachten we een bijkomende instroom van dossiers.

Hoe verwerken we de dossiers? We proberen de door de decreetgever opgelegde termijnen te respecteren en slagen daar vooralsnog vrij goed in. Met een minimale berekening van alle termijnen zou er een doorlooptijd van zeven maanden zijn. In realiteit is dat acht tot negen maanden. Met onze beperkte middelen, financieel en qua personeel, en zonder een efficiënt dossieropvolgingssysteem, zijn we er toch in geslaagd al 29 uitspraken te doen in alle procedures in openbare zitting. 16 daarvan zijn uitspraken in schorsingsprocedures. Voor april 2010 zijn er 35 zaken in annulatie vastgesteld voor behandeling. Ter vergelijking, in de eerste maand van werking van de Raad werden 41 beroepen ingediend. Op dit tempo, en als we dit kunnen volhouden, zitten we op schema: met respect voor de decretaal vastgelegde termijnen, krijgen we de zaken wel tijdig vastgesteld. Ze moeten dan uiteraard nog worden uitgesproken en betekend.

Budgettaire kader

Het budgettaire kader en het personeelsprobleem, en de wisselwerking daartussen, vormen knelpunten. Budgettaire zijn er een aantal weddekredieten toegekend, maar die zijn voor de begroting 2010 schromelijk onderschat, onder meer omdat men voor de weddekredieten van de raadsleden de minimumgrens heeft vastgelegd op grond van tien jaar anciënniteit. De selectieprocedure wees uit dat de drie benoemde raadsleden over meer dan die anciënniteit beschikken. Er moet dus meer worden betaald dan voorzien. Dat leidt ertoe dat er budgettair geen ruimte is voor de twee bijkomende en nochtans decretaal vooropgestelde raadsleden. Wij dringen erop aan die functies toch in te vullen op middellange en liefst korte termijn, gezien de instroom van dossiers.

Tweede knelpunt zijn de werkingskosten. De decreetgever heeft erin voorzien dat heel wat brieven betekend worden per beveiligde zending, aangetekend dus. Dat behelst voor het eerste werkingsjaar alleen al een som van ongeveer 85.000 euro. Daarnaast is geen rekening gehouden met allerlei eenmalige opstartkosten en de uitwerking van een degelijk dossieropvolgingssysteem, waaraan volgens ons een grote behoefte is.

Concluderende beschouwingen

Wij willen een positief verhaal blijven brengen en de leden van de Raad doen samen met de griffiers en de andere medewerkers hun uiterste best. We zijn trots op het tot nu gehaalde resultaat. De algemene beschouwingen zijn geïnspireerd door enerzijds het beleidsplan dat een voorzitter geacht wordt op te maken en door het jaarverslag dat het Vlaams Parlement verwacht tegen 15 oktober van elk jaar. Ik meen dat dit iets breder mag worden geïnterpreteerd dan alleen cijfermateriaal. De commissie is misschien geïnteresseerd in het beleidsplan als geheel. Allicht kunnen we ook putten uit uw opmerkingen om te weten wat het Vlaams Parlement van ons verwacht.

Vanaf de eerste contacten tussen de raadsleden waren we het er snel over eens dat we van de gelegenheid gebruik moesten maken om een performant, modern en efficiënt rechtscollege op te zetten. Samen met het Agentschap voor Overheidspersoneel en Möbius zijn we intussen de werkprocessen in kaart aan het brengen. Daarvoor zijn de budgetten nog uitgetrokken op de begroting van 2009. In mei 2010 zal een werklastmeting worden uitgevoerd, hoe fragmentair die ook mag zijn. Op basis daarvan zal een personeelsplan worden opgesteld en zullen de financiële noden worden afgebakend. In de mate van het mogelijke kan dan ook met het uitwerken van een geïnformatiseerd dossieropvolgingssysteem worden begonnen. Wij informeren de commissie, indien deze dat wenst, nog voor de zomer 2010 over die resultaten.

De personeelsbezetting is een andere zaak. De Raad vindt enerzijds dat hij moet kunnen overgaan tot de aanstelling van twee bijkomende rechters om alle dossiers te verwerken en anderzijds is de Raad ook van oordeel dat het aantal rechters ook tot dat totaal aantal beperkt moet blijven. Er moet in het kader van een modern rechtscollege meer worden geïnvesteerd in ondersteuning, zowel materieel als intellectueel. Wij vragen een zeer flexibel systeem waarmee we in staat zijn om meer personeel aan te trekken als de instroom van dossiers dat vereist. Ook in dat verband zullen we via het project dat Möbius samen met het AgO opzet, over veel informatie kunnen beschikken.

Voor de aanzet tot organisatiestructuur meent de Raad dat rechters, die bestuursmagistraten zijn, moeten kunnen rekenen op performante beheerders en op een performante griffie die de werking van de Raad kan schragen. De raadsleden zijn zeer tevreden over de maximale inzet van beide griffiers. We stellen echter de vraag of dat in de toekomst zo vol te houden is. Ook daarvoor kijken we naar het rapport van Möbius en AgO.

Wij willen een verantwoordelijk rechtscollege zijn dat niet alleen om bijkomende middelen vraagt. We willen doeltreffend en zuinig omspringen met de middelen die er zijn. Er werd een aanzet gegeven om de griffierechten, die nu in het Grondfonds van het departement RWO worden gestort, ter beschikking te stellen van de Raad. We vragen ons af of dat zal volstaan. Wij hebben voorgesteld om niet alleen griffierecht te innen van wie een vernietiging vraagt, maar ook een bijkomend griffierecht te vragen aan wie om een schorsing vraagt. Dat veroorzaakt immers een dubbele werklast. Ook een griffierecht voor de tussenkomende partijen lijkt ons zinvol, omdat anders bepaalde zaken uit de hand kunnen lopen, bijvoorbeeld als 250 buurtbewoners allemaal als tussenkomende partij willen optreden. Zonder griffierechten veroorzaakt dat alleen 250 keer meer kosten. Er zijn dus mogelijkheden om meer middelen te genereren, maar ook kostenbesparing kan volgens ons nog. Daarbij staan we achter wat de Vlaamse Regering vooropstelt met de idee van synergiewinsten.

Dat proberen wij in de praktijk te brengen door samen met het Milieuhandhavingscollege te werken aan een gezamenlijke huisvesting. Dat zal allicht in het Ellipsgebouw zijn. We willen ook samen met andere voltijdse Vlaamse administratieve rechtscolleges samenwerken om via informatisering de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. We mogen in dat verband niet blind zijn voor het feit dat investeringen in informatica niet alleen zeer duur zijn, maar ook tijd vergen vooraleer ze renderen.

De Raad heeft op basis van het voorstel tot wijzigingsdecreet een aantal technische suggesties uitgewerkt. Die vindt u in het tweede deel van onze tekst. Ik licht deze suggesties niet allemaal toe. Wel kan ik meegeven dat bij onze benoeming meteen ook vragen rezen over de afbakening van onze bevoegdheidssfeer. Men wilde weten of we ook over milieuvergunningen, jachtvergunningen en zelfs tapvergunningen gaan. De term ‘raad’ is enigszins misleidend, omdat het in de Vlaamse context veeleer verwijst naar een adviserend orgaan. Dat wordt soms niet begrepen door rechtzoekenden.

Aan het decreet zijn vele aanpassingen mogelijk, maar we beseffen ook wel dat men niet kan blijven aanpassen. De benaming ‘Raad voor Vergunningsbetwistingen’ is intussen ingeburgerd en kan dus als dusdanig blijven bestaan. Met onze suggesties willen we laten zien welke juridische pijnpunten in onze korte werkingsperiode zijn vastgesteld. Daarbij stellen we mogelijke oplossingen voor door tekstaanpassingen.

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Pieter Huybrechts: Ik ben ervan overtuigd dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen een belangrijk gegeven wordt. Enerzijds wil de Raad het doen met de ter beschikking gestelde werkmiddelen, maar anderzijds stelt u dat de middelen voor werkingskredieten en werkingskosten ontoereikend zijn. Zal dit een negatieve invloed hebben op doorlooptermijnen en wat ziet u als mogelijke andere gevolgen?

Mevrouw Patricia De Waele: Er wordt gesproken van een ontoereikend personeelsbestand en -middelen. U stelt dat in de toekomst het vooropgestelde personeel zeker moet worden aangeworven om de instroom van dossiers te kunnen blijven volgen. Dat impliceert dat we er van uitgaan dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen steeds meer zaken zal moeten behartigen. Hoewel de Raad nodig is, was het mijns inziens niet de bedoeling dat er alsmaar meer betwistingen moeten worden opgelost. Moet er niet worden nagedacht over hoe de instroom van dossier kan worden beperkt?

De heer Lode Ceyssens: Ik wil toch opmerken dat we met de nieuwe Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening het beroep ten aanzien van de Raad al hebben beperkt tot een legistiek beroep.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik begrijp dat om nieuwe bekwame medewerkers aan te trekken er ook aantrekkelijke loonvoorwaarden moeten zijn, maar wat stelt u dan voor, daarom niet qua wedde, maar bijvoorbeeld qua niveau?

De heer Bart Martens, commissievoorzitter: U deed eerder lauw over de mogelijke technische aanpassingen. Zijn er cruciale aanpassingen bij, of zijn er die materiële fouten in het decreet rechtzetten? Zijn ze allemaal vrijblijvend? Ik zag onder meer de suggestie om de term rolrecht te vervangen door griffierecht. Is dat een manier om bijkomende variabele werkingsmiddelen te genereren?

De heer Eddy Storms: Mijnheer Huybrechts, ik heb het misschien te algemeen gesteld. Met slechts zes maanden ervaring, kan ik stellen dat de middelen voor de werkingskosten onvoldoende dreigen te zijn. We beschikken over een budget van het departement, maar we zoeken naar bijkomende middelen. Het is niet zo dat we de doorlooptijden als gevolg van een tekort aan financiële middelen hebben moeten verlengen, maar dat kan wel een gevolg hebben op het personeel. De drie raadsleden roeien met de riemen die ze hebben, maar bij een toenemend aantal dossiers, zal daaraan een mouw moeten worden gepast. De vraag luidt dus eigenlijk of de Vlaamse Regering daar middelen tegenover stelt en hoeveel. Er is echter geen acuut tekort.

De heer Eddie Clybouw, griffier van de Raad voor Vergunningsbetwistingen: Wij teren vandaag inderdaad op het budget van het departement, maar het is de bedoeling dat we op termijn met een eigen budget werken. Wat tot nu toe is toegekend, zal ontoereikend zijn. Dat heeft vooralsnog geen effect op doorlooptijden van dossiers.

De heer Pieter Huybrechts: Maar met een continue toename van dossiers zouden het tekort aan werkingskredieten en de personeelsbezetting alsnog een effect op de doorlooptijden kunnen hebben.

De heer Eddy Storms: De Raad pleit ervoor de financiële middelen aan te passen aan de verwachte instroom van dossiers. Vandaag werkt de Raad via Möbius en AgO aan het in kaart brengen van de werkprocessen. We doen dat zo snel mogelijk, maar willen op basis van duidelijke feiten naar de Vlaamse Regering trekken.

Wij beheersen de instroom uiteraard niet, maar willen een zekere flexibiliteit inbouwen in onze structuur om een potentieel hoger aantal dossiers te kunnen verwerken.

Ook inzake de personeelsbezetting moet het rapport van Möbius en het AgO uitsluitsel geven. Als er door de valideringsbeslissingen plots talloze dossiers bijkomen, rijden we ons vast. Daarom staan we erop dat we over een meetinstrument beschikken om aan te tonen wanneer het aantal zaken exponentieel stijgt en ingrijpen dus noodzakelijk wordt. Als aan de andere kant de instroom echter wordt beperkt, wat een aangelegenheid van de wetgevende macht is, dan zal dat cijfer dalen en is er minder personeelsinzet nodig.

Eén van de voorgestelde technische aanpassingen, over de beperking van de werklast, springt eruit. Als bij een dossier het griffierecht niet wordt betaald, wordt toch een arrest geveld. We stellen voor dat arrest te laten wegvallen als er geen griffierecht wordt betaald. We denken dus na over hoe processen kunnen worden verbeterd. We willen de commissie daarover blijven informeren.

Momenteel leeft het gevoel dat het decreet, aangevuld met wat wordt voorzien in de administratie, een nogal platte structuur van de organisatie voorziet. Een beperkte hiërarchie is managementtechnisch nodig. Zo is bijvoorbeeld voor vijf adviseurs ook een leidinggevende figuur nodig en is een griffier veeleer manager dan schrijver. Wij beschouwen onze beide griffiers dan ook als leidinggevende ambtenaren van het rechtscollege. De drie raadsleden zijn hen uitdrukkelijk dankbaar want zonder hen zouden we vandaag niet

zover staan. We menen dat met de vooropgestelde verloning voor mensen met vijf jaar relevante ervaring en als jurist, op het niveau van adjunct van de directeur, niet voldoende waardevolle kandidaten kunnen worden aangetrokken. Wij zoeken daarom naar mogelijkheden om zowel de griffiers als de adviseurs beter te verlonen en hen een ondersteuning te bieden in de vorm van medewerkers. Concrete voorstellen ter zake zijn er niet. De indruk dat we lauw doen over de mogelijke technische aanpassingen, klopt misschien in de zin dat we onszelf niet in de plaats van de decreetgever willen stellen. Wij doen voorstellen voor technische aanpassingen en de commissie kan die bespreken. Vrijblijvend zijn ze niet, want er is door de Raad over nagedacht en er zijn er veel meer mogelijk dan in onze tekst staan. We beschouwen ze, op basis van onze ervaring nu en het reglement van orde dat door ons is opgesteld en door de Vlaamse Regering is bekrachtigd, als noodzakelijk om de werking van de Raad te verbeteren.

Ook de inzichten die we intussen hebben opgedaan spelen mee, onder meer inzake het onderscheid tussen rolrecht en griffierecht. Dat is een juridisch-taaltechnische discussie, waarbij de essentie is dat duidelijk wordt bepaald dat die kosten verschuldigd zijn. Er is ook nog niet vastgelegd of er griffierechten verschuldigd zijn voor tussenkomende partijen, of voor wie naast annulatie ook om een schorsing van een vergunning vraagt, of als er documenten worden opgevraagd. Over alle andere voorstellen tot tekstwijziging kan weinig of geen discussie bestaan om het decreetsvoorstel in die zin aan te passen, omdat ze niet raken aan de essentie van het decreet. We laten het aan de commissie over om daarover te oordelen en zijn beschikbaar voor informatie of toelichting.

De heer Pieter Huybrechts: Mag de commissie op het einde van 2010 een rapport verwachten met een stand van zaken van de Raad?

De heer Eddy Storms: We zijn ertoe gehouden elk jaar voor 15 oktober een verslag uit te brengen over de stand van de hangende zaken. De voorzitter, die jaarlijks opnieuw wordt verkozen, moet een beleidsplan indienen. Ik meen dat zowel het beleidsplan als de stand van zaken een uitgebreider jaarverslag kunnen vormen dat zowel aan Vlaamse Regering als Vlaams Parlement wordt bezorgd. Wij zijn steeds bereid dat te komen toelichten.

De heer Dirk Peeters: Zijn er zaken in de voorgestelde technische aanpassingen die uit het decreet kunnen worden gelicht en ingebed in het huishoudelijk reglement? Ik ben er helemaal voor om louter technische aanpassingen die een juridisch betere verwoording impliceren onmiddellijk door te voeren, maar vrees een beetje voor zoveel detail in een decreet.

De heer Eddy Storms: Die discussie is ook intern gevoerd. De Raad werkt met de tekst van het decreet. Het hoofdstuk in de VCRO over de Raad voor Vergunningsbetwistingen zouden we volledig kunnen herschrijven, maar wie zijn wij om dat te doen? We denken daarom verder op het bestaande stramien en daarbinnen zouden we graag de vooropgestelde tekstaanpassingen zien in het bestaande decreet en het voorstel tot wijziging, om de werking te optimaliseren. Dat betekent niet dat we niet vinden dat er andere dingen in het decreet zouden moeten staan of dat er meer zaken in het reglement van orde zouden moeten staan.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Op dit ogenblik wordt dus het hele personeelsbestand bij decreet geregeld? Ik meen dat het onmogelijk is dat een nieuw administratief rechtscollege wordt opgericht en dat er na zes maanden al een achterstand is. Dat lijkt me niet de bedoeling. Hebt u een concreet voorstel om dat aan te pakken?

De heer Eddy Storms: Momenteel wel, met dien verstande dat er in het decreet inzake het administratief personeel geen aantal is vastgelegd. Dat is in het budgettaire kader van de Vlaamse Regering bepaald op drie medewerkers van niveau C. Wij hebben geen concrete voorstellen, maar wij werken aan de aanwerving van de adviseurs en verwelkomen de verlaging van de drempel van tien naar vijf jaar ervaring.

Er is inzake vaststellen en uitspreken van de lopende zaken op dit moment geen achterstand. We roeien met de riemen die we hebben en de drie raadsleden, twee griffiers, twee griffiemedewerkers en de ene adviseur zullen proberen de zomer van 2010 te overbruggen. In de zomermaanden zullen niet veel deputaties beslissingen nemen. Na de zomer zien we wel enige dreiging.

Alles is afhankelijk van de mogelijke instroom van dossiers. Kernwoord is flexibiliteit om in te spelen op de verwachte instroom.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Moet deze zaken in het decreet worden geregeld of kan dat in het kader van de begroting worden aangepast?

De heer Eddy Storms: In onze technische voorstellen is dat geen voorstel tot wijziging van het decreet.

De heer Bart Martens, commissievoorzitter: In de aanbevelingen van de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten hebben we er weer voor gepleit om met een eengemaakte milieu- en stedenbouwkundige vergunning te werken. Hoe ziet u de rol van de Raad daarin? Wordt de Raad voor Vergunningsbetwistingen dan de laatste beroepsinstantie, ook voor de milieuvergunningen?

De heer Eddy Storms: Er is nog niet over nagedacht, maar bij sommige rechtszoekenden leeft wel de vraag om welke vergunningen het bij ons gaat. Met de huidige bezetting zijn we hoegenaamd niet klaar en zeker geen vragende partij om de milieuvergunningen erbij te nemen. Vanuit de idee dat we een modern, efficiënt en performant rechtscollege willen opstarten en opbouwen, kan dit wel de aanzet zijn voor andere Vlaamse administratieve rechtscolleges of een globaler Vlaams administratief rechtscollege. Het zou bij rechtszoekenden immers vreemd kunnen overkomen dat ze voor stedenbouwkundige betwistingen bij een Vlaamse Raad voor Vergunningsbetwistingen terecht moeten, terwijl ze voor milieuvergunningen bij de Raad van State moeten blijven. Als die eengemaakte vergunning een feit wordt, is het aan de decreetgever om ook te bepalen hoe de juridische beroepsmogelijkheden daartegen moeten worden georganiseerd.

De heer Lode Ceysens: U vermeldde hoeveel beroepen er al zijn ingediend. In de nieuwe VCRO is de mogelijkheid voor beroepen tot derden geschapen. Daarover hoor ik tegenstelde geluiden. Zeker voor wat betreft de beroepen in eerste aanleg, bij de deputatie, merk ik dat er vaak zeer lichtzinnig beroepen worden ingediend om totaal andere redenen. Het gaat dan bijvoorbeeld om burenruzies en concurrentie tussen bedrijven. Een deputatie wordt in het geval van stedenbouwkundige beroepen geacht een dossier volledig te herbekijken, los van de beweegredenen ervan, en kan dus de opportuniteit ervan opnieuw beoordelen. Een vrij lichtzinnig ingediend beroep kan er zo toe leiden dat er een andere opportuniteitsbeoordeling wordt geveld en dat er een weigering volgt. Degene die oorspronkelijk de vergunning verkreeg, beschikt dan over geen enkele beroepsmogelijkheid meer, behalve een legistiek beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen na uitspraak door de deputatie.

Zou het een idee zijn om in de toekomst alleen de opportuniteiten te laten onderzoeken waaraan wordt gerefereerd in het beroep? De Raad voor Vergunningsbetwistingen zou er dan kunnen op toezien dat alleen op basis van de beroepen de opportuniteit opnieuw werd beoordeeld. Dat zou fungeren als een trechter in de beroepsfase van een dossier.

De heer Eddy Storms: Wij roeien ook op legaliteitsgebied met de riemen die we vooralsnog hebben gekregen van de decreetgever.

Mevrouw Hilde Lievens, raadslid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen: Hetgeen de heer Ceysens vooropstelt, is niet mogelijk, want de deputatie is een orgaan van actief

bestuur dat op dat ogenblik gewoon in de plaats treedt van het schepencollege. De deputatie moet dan het onderzoek van nul beginnen en dus alle punten in acht nemen. Als men daarvoor een andere zienswijze wil invoeren, dan moet de deputatie als administratieve beroepsinstantie worden herzien. Dat lijkt me niet de bedoeling. De Raad voor Vergunningsbetwistingen is beperkt door het legistische kader en kan slechts voor een klein stukje aan opportuniteitsbeoordeling doen, inzake de goede ruimtelijke ordening. Dat is echter marginaal.

Waarom belanden er zoveel dossiers bij ons? Het valt op dat 90 percent van de middelen die worden aangewend, te maken heeft met een gebrek aan motivering, gebrekkige of onvoldoende motivering. Op het niveau van het schepencollege en van de deputatie moet aandacht worden besteed aan de manier waarop een beslissing wordt gemotiveerd. Dat alleen al zal de instroom van dossiers bij ons beperken.

De heer Lode Ceyssens: Mijn voorstel was niet om de Raad voor Vergunningsbetwistingen aan opportuniteitsbeoordeling te laten doen, maar ik begrijp dat we de beoordeling door de deputatie niet via een decretaal initiatief kunnen inperken.

Mevrouw Patricia De Waele: Er is duidelijk behoefte aan een onderzoek naar de problemen en hoe ze de instroom van dossiers kunnen beïnvloeden. Voor de decreetgever is een taak weggelegd om te bekijken hoe de instroom kan worden beperkt. Het subsidiariteitsbeginsel geldt dan wel, maar ik neem aan dat wij wel richtlijnen aan gemeenten of provincies kunnen geven waardoor zij betere motiveringen kunnen opstellen voor hun beslissingen en zo de problemen die aan de basis liggen van dossiers die bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen terecht komen, wegnemen.

De heer Bart Martens, commissievoorzitter: Ik stel voor dat het jaarverslag van de raad wordt aangegrepen als evaluatiemoment om eventuele decretale bijstellingen in acht te nemen.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Gelet op het nieuwe decreet inzake ruimtelijke ordening, mogen, zodra een gemeente ontvoegd is, zelfs geen instructies meer worden gegeven aan de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar over de beoordeling van een individuele vergunning. Dat maakt dat, als een college anders beslist, het in de plaats moet treden van een gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar en ook een beslissing als dusdanig moet motiveren. Dat is vooral moeilijk in kleine gemeenten. Misschien moeten we ook daarover nadenken, over het overwicht van administratie op politiek, want daar is het evenwicht enigszins zoek.

2. Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

De heer Xavier Buijs, stafmedewerker ruimtelijke ordening VVSG: Het is voor de steden en gemeenten zeer belangrijk dat er een aantal aanpassingen aan het decreet gebeuren. Zij moeten met de regels en wetgeving aan de slag.

We hebben heel wat opmerkingen, mede omdat de gemeenten in heel veel artikelen een rol spelen. We leggen ook de nadruk op wat we niet goed vinden, maar er zijn zeker heel wat positieve aspecten terug te vinden in het voorstel van decreet.

De VVSG is niet ingegaan op de uitnodiging van de commissie om stedenbouwkundige ambtenaren in haar delegatie op te nemen, omdat het belangrijk is om als lokaal bestuursniveau met een gedragen mening naar voren te komen. Binnen VVSG is er een commissie Ruimtelijke Ordening waarin eenieder zich kan engageren, in zoverre hij of zij voor een gemeente werkt als gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar of als mandataris. Met de leden van die commissie en een aantal anderen hebben we dit standpunt besproken en

het standpunt is goedgekeurd door de bestuursorganen van de VVSG. We hebben binnen die marges zo goed als mogelijk een afweging gemaakt.

Ook wij besteden hier vooral aandacht aan de technische wijzigingen in het voorstel van decreet. Ik zal die chronologisch overlopen. We hebben ook enkele bijkomende voorstellen inzake punten die niet in het voorstel van decreet zijn opgenomen.

Voorstel van decreet

Ten eerste is er de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en het feit dat die functie intergemeentelijk kan worden samengesteld. De VVSG is zeer blij met het feit dat alle randvoorwaarden die vroeger in het decreet stonden, worden geschrapt en dat de gemeente nu zelf kan kiezen hoe ze intergemeentelijk samenwerkt met andere gemeenten. Wij stellen in de nota dat Vlaanderen het intergemeentelijk samenwerken niet moet bemoeilijken door in de sectorale regelgeving allerlei beperkingen in te schrijven. De Vlaamse overheid stelt immers precies die intergemeentelijke samenwerking te willen stimuleren en bevorderen.

Een tweede positief punt is de verandering van het recht van voorkoop. De gemeente kan beslissen in gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen bepaalde gebieden aan te duiden waar bepaalde begunstigen een recht van voorkoop op kunnen uitoefenen. Decretaal is dat voorkoopprecht vooralsnog beperkt tot vijf jaar, maar de gemeente kan geen enkel initiatiefrecht nemen om een verkoop af te dwingen. Die vijf jaar is zeer beperkt. Het instrument wordt dan ook niet gebruikt, omdat een eigenaar vijf jaar wacht tot het recht van voorkoop voorbij is. Er vinden sowieso zeer weinig verkopen plaats binnen vijf jaar nadat een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is vastgesteld. Vijftien jaar wordt als alternatief voorgesteld. Die termijn lijkt ons echter vrij willekeurig gekozen, als een compromis tussen een te lange en een te korte termijn. Wij hebben er al eerder voor gepleit om de geldigheidsduur van een voorkoopprecht op 25 jaar vast te stellen omdat dat in overeenstemming is met het concept van één generatie. Dan kan men ervan uitgaan dat alle onroerende goederen in dat gebied wel op zeker moment zullen worden aangeboden en het recht van voorkoop zal kunnen gelden.

De mogelijkheid tot aanpassing van de plannen door de deputatie is onderwerp van vele discussies geweest. Is het een goede zaak dat de provincie bepaalde voorwaarden kan opleggen bij een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag? We moeten ervan uitgaan dat instrumenten goed worden gebruikt. In het kader van de devolutieve werking die geldt voor de provincie, is het eigenlijk maar normaal dat dit niveau voorwaarden kan opleggen. Negatief aspect is dat als mensen een vergunning wordt geweigerd, ze in beroep kunnen gaan en dat een aanvraag alsnog wordt vergund, omdat de deputatie van mening is dat het opleggen van een voorwaarde wél het afleveren van een vergunning mogelijk maakt. Zo kan de gemeente oordelen dat zelfs een marginale afwijking van een bouwhoogte niet kan, terwijl de deputatie de mening is toegedaan dat die voorwaarde wel volstaat. Dat is voor de aanvrager dus een voordeel, omdat hij in beroep meteen zijn vergunning heeft en aan de slag kan. De gemeente is er in dergelijke gevallen aan voor de moeite.

Het voorstel van decreet wil de plaatsing van zonnepanelen en zonneboilers zo gemakkelijk mogelijk maken, ook in woonwijken gelegen in een BPA of verkaveling. Dergelijke ingrepen worden niet als 'afwijkend' beschouwd, tenzij de stedenbouwkundige of verkavelingsvoorschriften expliciet dergelijke zaken zouden verbieden. Dat vinden we een goed voorstel. Wij zijn van oordeel dat het ook zinvol zou zijn deze regelgeving van toepassing te laten zijn op ruimtelijke uitvoeringsplannen. Er zijn wel een aantal verduidelijkingen nodig inzake technische kwesties. Dat gaat dan over definities van onder meer dakvlak en het feit of platte daken daar al dan niet onder ressorteren. Dergelijke opmerkingen zijn ook in onze nota opgenomen.

De handelingen die vrijgesteld zijn van vergunningsplicht, zijn volgens het voorstel van decreet toch strafbaar als er lokale voorschriften zijn die ze verbieden. Daar staan we in principe positief tegenover, want het steunt een sterk gemeentelijk ruimtelijk beleid. Wel wijzen we op een aantal aspecten. Artikel 2.3.3, VCRO, zegt dat verordeningen bepalingen in ruimtelijke uitvoeringsplannen niet kunnen opheffen. Dat impliceert volgens ons dat de gemeente bij verordening niet zomaar een lijst kan opstellen van ruimtelijke uitvoeringsplannen waar het uitvoeren van handelingen die zijn vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunningsplicht of onderhoudsplichtige werken toch niet worden beschouwd als strijdig met de voorschriften. Bovendien vragen we ons af wat de gemeente dan precies kan regelen in een dergelijke verordening. Mag ze bijvoorbeeld voorzien dat in bepaalde delen van een BPA, van een RUP, van een verkaveling, die werken niet worden beschouwd als strijdig met de voorschriften? Of moet het toepassingsgebied altijd samenvallen met de oppervlakte van het hele plan? Mag de gemeente ook kiezen om bepaalde onderhoudswerken of werken die zijn vrijgesteld af te bakenen of moet het gaan om alle mogelijke werken die vrijgesteld zijn van stedenbouwkundige vergunningsplicht? Dat moet worden verduidelijkt.

Het beperken van de afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften in BPA's vinden we een goed idee. Zo blijven de BPA's die vaak door gemeenten met veel moeite zijn opgesteld, intact. De gemeenten die vaststellen dat er in een dergelijk plan toch nog verouderde voorschriften zitten, kunnen het beter herzien.

Het planologisch attest kan worden aangevraagd door een bedrijf dat met vragen zit over mogelijke toekomstige uitbreiding. In dat verband zijn we iets minder enthousiast over de voorgestelde wijziging. Het instrument wordt meer en meer aangegrepen door bedrijven in zones waarvoor de gemeente in het verleden heel duidelijk de voorschriften heeft vastgelegd. Het maakt mogelijk de stedenbouwkundige voorschriften telkens weer op te rekken. Het is uiteraard in het belang van een bedrijf dat het zoveel mogelijk expansiemogelijkheden krijgt, maar er gaat tijd en energie verloren doordat de gemeente telkens weer een negatief oordeel moet vellen over de aanvragen.

Een planologisch attest is ons inziens alleen een goed instrument in twee gevallen. Dat is zo in gemeenten die nog geen ruimtelijk structuurplan hebben. In gemeenten die dat wel al hebben, zien we het instrument liever afgeremd. In die gemeenten zou het enkel mogen worden aangevraagd door bedrijven die zich niet situeren in een zone waarvoor een BPA of RUP geldt.

De semipublieke rechtspersonen zouden worden geschrapt in artikel 4.7.1, VCRO, wat we positief vinden. Daartegenover staat dat de lijst van aanvragen van algemeen belang zou worden uitgebreid en dan is het niet langer de gemeente die vergunt, maar de Vlaamse overheid. De bouw van scholen en ziekenhuizen wordt aan het lijstje toegevoegd. Eigenlijk is de gemeente goed geplaatst om zelf een uitspraak te doen over de bouw van een school of ziekenhuis op het grondgebied van de gemeente. We zien dan ook het nut niet in van een beslissing op Vlaams niveau. We pleiten er dus voor om het bouwen van scholen en ziekenhuizen niet op te nemen in het uitvoeringsbesluit over zaken van algemeen belang.

De onafhankelijkheid van de stedenbouwkundige ambtenaar wordt verduidelijkt door het voorstel van decreet. Dat de stedenbouwkundige ambtenaar onafhankelijk moet kunnen adviseren van het college, vinden we een goede zaak. Het neemt niet weg dat het mogelijk is dat een stedenbouwkundige ambtenaar onvoldoende presteert en dan is het wel belangrijk dat zoiets kan worden meegenomen in zijn evaluatie. In het decreet is al een formulering opgenomen die de onafhankelijkheid van de stedenbouwkundig ambtenaar moet garanderen. De huidige tekst stelt dat de gemeentelijke overheid geen instructies mag geven over de advisering van de aanvragen. De nieuwe tekst luidt dat de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar zijn advisering over de aanvragen onafhankelijk en neu-

traal uitoefent en geen nadeel mag ondervinden van de uitoefening van zijn taak. Dat is een andere formulering maar biedt volgens ons niet meer garanties op onafhankelijkheid of, voor een werkgever, om een slecht functionerende stedenbouwkundig ambtenaar bij te sturen. Waarom die gewijzigde formulering? Het lijkt ons zinvol te verwijzen naar de positie van de gemeenteontvanger en de formule ter zake.

Administratieve taken moeten zo veel mogelijk naar het administratief personeel worden verwezen. Die optie zit ook in het voorstel van decreet. Wij vinden het prima dat stappen die geen enkele beleidsbeslissing vergen, ook niet voor het college moeten komen.

We hebben zelf een tekstvoorstel geformuleerd op pagina 9 van onze nota (p. 36 van dit stuk). Dat voorstel komt erop neer dat de bevoegdheden die geen beleidsbeslissing inhouden, dus onder andere het opstellen van een proces-verbaal bij het openbaar onderzoek, worden opgedragen aan de secretaris, die dan vervolgens kan machtigen. In gemeenten met een stedenbouwkundig ambtenaar, zowat 80 percent van de Vlaamse gemeenten, lijkt het ons logisch dat die ambtenaar wordt gemachtigd om een proces-verbaal van openbaar onderzoek te openen en te sluiten, advies in te winnen en attesten van aanplakking voor te bereiden. Er wordt niet expliciet verwezen naar de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar omdat niet overal al een stedenbouwkundig ambtenaar aanwezig is. Een dubbele handtekening lijkt ons onzinnig voor iets als aanplakking. Vandaar dat we de bevoegdheden expliciet in handen geven van de secretaris. Indien dat de burgemeester zou zijn of het college, is nog altijd de dubbele handtekening nodig. De vooropgestelde formule maakt die flexibele werkwijze mogelijk, zonder dat een afwijking van het Gemeentedecreet nodig is.

Voortaan zullen alleen de goedgekeurde vergunningen nog moeten worden aangeplakt en niet de stilzwijgende weigeringen in eerste aanleg en expliciete weigeringen. Stilzwijgende weigeringen in beroep moeten wel nog worden aangeplakt. Dat is positief voor VVSG, omdat de bestaande situatie een grote impact heeft op de gemeentelijke werking. Er wordt veel, ons inziens overbodig, aangeplakt. Duidelijk is nu ook dat het de aanvrager is die moet aanplakken en niet de gemeente.

Bij de bepalingen inzake het op punt stellen van de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen hebben we niet echt bedenkingen.

De gunstregeling voor aanvragen in woonuitbreidingsgebieden wordt uitgebreid. Er is ons gewezen op het bestaan van reservegebieden voor woonwijken. Die zijn gelijk aan woonuitbreidingsgebieden en wij vragen of het niet zinvol zou zijn om deze ook op te nemen in deze regeling.

De aanpassing van artikel 6.1.31, voorgesteld in artikel 44, om niet-ontvoogde gemeenten ook inspraak te geven op vergaderingen van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, is een goede zaak. Het leek ons al vreemd dat de mogelijkheid tot inspraak beperkt werd tot ontvoogde gemeenten.

De regeling van verval van verkavelingsvergunning wordt herzien. Dat wordt door ons positief beoordeeld, maar de waterdichtheid ervan moet nog worden nagekeken. Er is ons een geval signaleerd waarbij er geen sprake was van een verkoop van de verkaveling in één keer, maar waarbij de eigendom na aantal jaren in handen kwam van één eigenaar. In de praktijk had hij één perceel gekocht en de andere twee via schenking verkregen. Het is onduidelijk bij lezing van het decreet of de verkaveling vervalt als een deel uit schenking is verkregen en een deel door aankoop.

Tot slot vinden we de inwerkingtreding van het voorstel van decreet bijzonder complex geformuleerd. Ik citeer: “Artikel 54. Dit decreet treedt in werking op de datum van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 21 en 52, die in werking treden op 1 september 2009 en artikel 54, dat in werking treedt op 1 januari 2010.”. Het lijkt ons beter en duidelijker te schrijven dat het met terugwerkende kracht op

1 januari 2010 in werking is getreden. We vragen ons ook af of het niet nodig is in overgangsmaatregelen te voorzien voor de overbrugging van 1 januari 2010 tot de eigenlijke inwerkingtreding, om beroepsprocedures te voorkomen. De vergunningen zijn immers op een andere manier bekendgemaakt dan voorzien in de nieuwe regeling.

Bijkomende voorstellen

Ik overloop nog kort de eigen voorstellen van VVSG. Ten eerste vragen we verduidelijking bij de rol van de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar, mede omdat gemeenten opmerken dat de aanduiding van een waarnemer onvoldoende soepel kan momenteel.

Ten tweede is er de aktename van de meldingsplicht, waarvoor binnenkort een uitvoeringsbesluit over meldingsplichtige werken wordt uitgevaardigd. Heel veel gemeenten vinden de 20 dagen om een dossier te beoordelen te kort. Het voorstel luidt 30 dagen, maar daarvoor is een aanpassing van het decreet nodig.

De motiveringsplicht is voor gemeenten niet altijd een eenvoudige zaak. Wij zijn er voorstander van dat alle beslissingen inzake vergunningen op een afdoende manier gemotiveerd worden. Dat vergt de nodige opleiding voor de betrokken ambtenaren. Dat kan op vrijwillige basis. Ook onderwijsinstellingen zouden er aandacht aan kunnen besteden. De decreetgever heeft er in de VCRO zelf voor gezorgd dat er veel moet worden geschreven en gemotiveerd. Dat houdt echter geen enkele garantie in voor goede motivaties en precies dat moet het speerpunt zijn. Artikel 4.3.1 omvat een hele checklist die de stedenbouwkundig ambtenaar zou moeten overlopen bij behandeling van een aanvraag. Dat leidt tot onnodige schrijverij, die dan weer aanleiding kan geven tot bijkomende beroepsprocedures wegens vormfouten. Dat kan dus best worden aangepast.

Voor de stedenbouwkundige en milieuvergunning, en voor de respectieve meldingen stellen we een technische aanpassing voor en een uitbreiding van het openbaar onderzoek, op een zeer specifiek onderdeel: als er afwijkingen worden toegestaan van stedenbouwkundige voorschriften voor handelingen die afwijken van voorschriften van plannen van aanleg. Het lijkt ons zinvol daarvoor een openbaar onderzoek te organiseren omdat die mogelijkheden steeds weer worden uitgebreid.

Bij de eengemaakte beroepsprocedure zijn wij van mening dat alleen de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar in beroep zou mogen kunnen gaan tegen een bepaalde stedenbouwkundige vergunning. Al de afzonderlijke adviesverlenende instanties zouden enkel via die persoon in beroep moeten gaan. Op die manier spreekt de Vlaamse overheid duidelijk met één stem. Dat vergt wel enige organisatie vanwege de Vlaamse overheid. Ook die ingreep kan de beroepsmogelijkheden enigszins inperken.

Voor de aanvang van de beroepstermijn moet verduidelijkt worden dat deze aanvangt na de dag van aanplakking.

De advisering op vrijwillige basis zou eveneens mogelijk moeten zijn. Dat is vooralsnog niet expliciet voorzien in het decreet.

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Lode Ceyssens: We zijn tevreden met de positieve opmerkingen van VVSG en gaan de andere opmerkingen zeker onderzoeken.

Volgens u zou een planologisch attest in gemeenten met een structuurplan enkel mogen worden aangevraagd door bedrijven die zich niet situeren in een zone waarvoor een BPA of RUP geldt. Maar een gemeente die een aantal oudere BPA's heeft, er niet meer tevreden

over is, maar op dat ogenblik overbelast is en een wijziging niet als prioriteit vooropstelt, kan via een planologisch attest wel sneller iets realiseren.

De heer Xavier Buijs: Ik kan dat inhoudelijk onderschrijven en ik had het trouwens ook over de BPA's die de gemeente nog steeds valabel vindt. Ik ga ervan uit dat gemeenten met verouderde BPA's, die binnen niet al te lange termijn zullen herzien, zodat enkel BPA's die up-to-date zijn, overblijven. In de RUP's waar de overheid duidelijk een visie op het gebied heeft gegeven, gelden de ruimtelijke randvoorwaarden echter voor omwonenden net zo goed als voor bedrijven. Dat moet dan niet telkens door een planologisch attest in vraag kunnen worden gesteld. Overigens kan ook, buiten het instrument van het planologisch attest om, altijd aan de gemeente worden gevraagd om een bepaald plan te herzien, en de gemeente kan te allen tijde beslissen erop in te gaan.

De heer Lode Ceyskens: Voor de nieuwe RUP's ben ik het daarmee volkomen eens, maar voor oudere BPA's en zeker in kleinere gemeenten, moet toch elk jaar weer een prioriteitenlijstje worden opgesteld van de planologische initiatieven die worden vooropgesteld. Dat kan in een BPA zijn dat niet meteen prioriteit heeft. In een kmo-zone kan het bijvoorbeeld voor een bedrijf bijzonder belangrijk zijn dat er sneller kan worden ingespeeld op een planologische vraag. Dan is een planologisch attest de betere oplossing.

De discussie over de verduidelijking van de onafhankelijkheid van de stedenbouwkundige ambtenaar gaat over woorden. Wij hanteerden altijd al de manier van werken als beoordelingsbasis. Daar zitten we dus op hetzelfde spoor.

Inzake de aanvang van de beroepstermijn, lijkt het mij duidelijk dat deze ingaat de dag na aanplakking. Wat is het probleem met de huidige formulering?

De heer Xavier Buijs: We krijgen er geregeld vragen over, wat op zich al een argument is om het expliciet op te nemen in het decreet, zoals dat ook het geval is inzake de milieuvergunning.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik meen dat inzake de duur van het voorkeepsrecht, de termijn van vijf jaar de norm is die ook gehanteerd wordt voor onverdeeldheid, de wederinkoop van overheden. Het overschrijden van die termijn lijkt me een doorbreking van het eigendomsrecht. Heeft VVSG dat onderzocht?

De heer Xavier Buijs: Dat werd niet als dusdanig onderzocht. Vroeger was het voorkeepsrecht trouwens onbeperkt. Ik zie dus niet in waarom eigenaars in hun eigendomsrecht zouden worden aangetast. Men verkoopt alleen niet aan de persoon die men aanvankelijk voor ogen had.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Het kan een verschil in prijs uitmaken als er slechts één koper is.

De heer Xavier Buijs: Er vindt een verkoop plaats waarbij de gemeente in de plaats treedt van de eerste verkoper.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Eigenlijk schaadt men het eigendomsrecht van de koper.

De heer Xavier Buijs: Er zijn situaties denkbaar waarbij de overheid stelt dat ze zelf de visie op een gebied, zoals verwoord in een RUP, mee wil helpen ontwikkelen. Het recht van voorkoop is in dergelijke situaties gerechtvaardigd, omdat het verkrijgen van bepaalde percelen soms noodzakelijk is om een project te kunnen realiseren. Op dit moment is het voorkeepsrecht ruimtelijke ordening een lege doos. Gemeenten hebben immers geen initiatiefrecht en wegens de korte termijn van vijf jaar kunnen begunstigden weinig gebruik maken van het voorkeepsrecht. Onteigeningen zijn een veel actiever instrument.

Initiatieven zijn in de huidige situatie zo goed als uitgesloten. Als de geldigheidsduur van het voorkeepsrecht wordt verlengd tot 25 jaar, is die kans veel groter. Ik heb echter geen aanleiding om te stellen dat de overheid misbruik maakt van het voorkeepsrecht, integendeel. Als ze ziet dat een particulier met een initiatief start, bijvoorbeeld een krot opkoopt en opknappt, dan lijkt het erop dat de gemeente zich doorgaans veeleer terughoudend opstelt. We hebben niet echt veel ervaring met het voorkeepsrecht in ruimtelijke uitvoeringsplannen, maar op het vlak van voorkeepsrecht in de Vlaamse Wooncode stelt de gemeente of de sociale huisvestingsmaatschappij zich juist heel bescheiden op. Alleen als er zich een situatie voordoet waarbij men bijvoorbeeld een project wil realiseren op drie percelen, waarbij de twee uiterste percelen al in het bezit zijn van gemeente of sociale huisvestingsmaatschappij. Voor de daadwerkelijke realisatie van het project is het natuurlijk noodzakelijk ook het middelste perceel te hebben. Als een dergelijk perceel dan wordt verkocht, vind ik het gerechtvaardigd dat het voorkeepsrecht wordt uitgeoefend, inderdaad in het nadeel van een potentiële koper.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik wil toch expliciet aandacht vragen voor het planologisch attest. Er is immers een traditie van BPA's en sommige steden hebben er tot 120. Als die allemaal moeten worden herzien, dan vergt dat te veel tijd, middelen en mensen.

Een goede ruimtelijke ordening is vaak een grijze zone. Eén dossier door twee verschillende gemeentelijk stedenbouwkundige ambtenaren beoordeeld, kan vaak een ander resultaat geven. De mening van een gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar kan ook indruisen tegen die van de gemeente, die haar visie dan meent te kunnen argumenteren en motiveren. In een dorp is er nog een andere machtsverhouding tussen gemeente en de stedenbouwkundig ambtenaar. Zo komen aanpassingen tot stand in adviezen.

De VCRO stelt dat er op geen enkele manier instructies mogen worden gegeven. Wat als het beleid nadien via een principiële beslissing of een tussentijdse beslissing in een college bepaalt dat een ingreep wel tot een goede ruimtelijke ordening behoort? Tot wie richt men zich dan voor een nieuw advies? De oorspronkelijke stedenbouwkundig ambtenaar kan immers geen schizofrene beslissingen nemen. De openbaarheid van bestuur maakt dat trouwens tot voor Raad van State en procedures. Of men moet er van uitgaan dat het college nooit kan afwijken en de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar moet volgen?

De heer Wilfried Vandaele: De positie van de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar is vastgelegd in het decreet van 18 mei 1999. Het reparatiedecreet verandert daar in essentie niets aan. De kritiek die u levert, slaat dus op de vorige regering.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Het gaat nu niet om politieke spelletjes, maar om een oplossing voor de toekomst. Dat het decreet niet altijd optimaal werkt, geef ik graag toe, maar ik ben begaan met de mensen die dagelijks vergunningsaanvragen indienen.

De heer Xavier Buijs: Bij de onafhankelijkheid van de stedenbouwkundig ambtenaar zoals die al tien jaar in het decreet is ingeschreven, heeft de VVSG geen voorstellen tot aanpassing. We vinden het een goede zaak. Dat neemt niet weg dat de problematiek die mevrouw Van Volcem aanhaalt, wel degelijk in veel grote en kleine gemeenten speelt. Me dunkt dat daarvoor een zeer praktische oplossing moet worden gevonden. Ik geef altijd de raad om als college de juiste argumenten aan te dragen over het al dan niet vergunnen van een aanvraag wanneer die beslissing indruist tegen de mening van de stedenbouwkundig ambtenaar.

Dat die motivatie wordt uitgeschreven door die gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, lijkt me het minste kwaad, zolang de argumenten en motivatie van het college er maar staan.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Het gaat er net om dat het onmogelijk is voor het college om bij afwijkingen, op een totaal van pakweg 1500 vergunningen per jaar, dag in dag uit adviezen te maken zoals een gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar dat doet.

De heer Ivan Sabbe: De opmerkingen over het voorkeopsrecht van de overheid waren nogal kort door de bocht. We scoren in Vlaanderen veel slechter dan de meeste regio's. Voorkeopsrecht is eigenlijk een uitholling van het privébezit. Een verlenging van de termijn tot vijftien jaar geeft de gemeenten de gelegenheid nog meer na te laten hun huiswerk te doen.

De heer Xavier Buijs: Dat wil ik tegenspreken. De gemeente doet zijn huiswerk wel, maar kan geen initiatief nemen. Ze kan op geen enkele manier ervoor zorgen dat een perceel of woning in eigendom van de gemeente komt, zelfs al is dat cruciaal voor de ontwikkeling van een gebied.

De heer Ivan Sabbe: Dan heeft u het over een zekere bevoegdheidsuitbreiding van de steden en gemeenten, want het is toch niet de taak van de overheid om overal zelf aan ontwikkeling te doen?

De heer Lode Ceyskens: Hebt u, in het kader van de mogelijkheid voor vrijwillige advisering waarvan sprake, enige aanwijzing dat de gewestelijke administratie zo klantvriendelijk is dat ze een vrijwillig advies weigert omwille van het ontbreken van een decretale basis?

De heer Xavier Buijs: Nee, concrete indicaties heb ik niet. De VCRO bepaalt echter wel expliciet dat het college de GECORO om advies kan vragen. Waarom dat lijstje niet compleet maken door aan te geven dat ook kan worden beslist advies te vragen aan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar of adviesverlenende instanties?

3. Vlaamse Confederatie Bouw

De heer Marc Dillen, voorzitter VCB: Wij zullen in onze uiteenzetting aangeven waar we aandachtspunten zien of waar we positief tegenover staan. Voorts zijn er nog een aantal algemene opmerkingen en een drietal bijkomende punten, los van de artikelen in het voorstel van decreet.

Voorstel van decreet

Eerste aandachtspunt is de verlenging van de termijn voor uitoefening van het voorkeopsrecht in twee stappen, met name naar acht jaar in 2009 en nu naar vijftien jaar. Het is een kritisch punt omdat de doelstelling telt en dat is het realiseren van het plan. Positief is dat per plan een maximumtermijn kan worden bepaald. Als men ervoor kiest de termijn in de nieuwe plannen op vijftien jaar te zetten, dan moet men er rekening mee houden dat er nog geen evaluatie is gebeurd van de gevolgen van vorige verlenging. De maatregel schept onzekerheid bij ontwikkelaars en particulieren die een dergelijk terrein wensen aan te kopen. Er ontstaat aarzeling op de markt en bepaalde ontwikkelingen worden uitgesteld. Ons inziens werkt het veeleer remmend dan stimulerend voor een plan.

Inzake een overgangsregeling voor voorlopig vastgestelde plannen vragen we juridisch verduidelijking. Wij menen dat de voorkeopsregeling niet kan worden gewijzigd voor plannen waarvoor het openbaar onderzoek al is gebeurd. Dat levert juridische problemen op. De nieuwe regeling met verlengd voorkeopsrecht kan volgens ons alleen voor plannen waarvoor het openbaar onderzoek nog moet starten.

Over de aanpassing in artikel 8 zijn we positief. Ook wij zijn er voorstander van dat het vergunningverlenende bestuursorgaan in tweede aanleg beperkte aanpassingen aan het voorgelegde plan kan doen.

De bepaling over de afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften in artikel 10 van het voorstel van decreet draagt eveneens onze goedkeuring weg, zeker met het oog op een veel soepeler mogelijkheid om fotovoltaische cellen te installeren. Navraag bij de installateurs leerde dat het een probleem vormt in meer dan 50 percent van de gevallen.

Bij artikel 11 over afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften ingevolge concordantie van bestemmingsvoorschriften, hebben we een gelijkaardige opmerking als in de discussie daarnet met de vertegenwoordiger van de VVSG. Als het moeilijk wordt om af te wijken van de BPA's – omdat ze geschrapt worden in de tekst en die mogelijkheid enkel nog overblijft voor de gewestplannen – dan zal dat voor oudere BPA's belangrijke beperkingen meebrengen. Dat zal vooral het geval zijn als men op korte termijn een vergunning wil aanvragen. Het voorbeeld in de toelichting lijkt ons niet meteen het juiste, omdat het over windmolenparken gaat die in agrarisch gebied en een BPA zouden gelegen zijn. Een gemeente kan dat afkeuren, ongeacht de andere spelregels. Wij denken aan een BPA in woongebied, waar bijvoorbeeld geen bakkerij of horecazaak kan worden gevestigd. Daar zit de gemeente dan ook aan vast. De afwijkingen van BPA's moeten daarom mogelijk blijven.

We vinden het positief dat inzake de geldigheidsduur van verkavelingsvergunningen nu ook de bebouwing in rekening wordt gebracht. Dat stimuleert de bouwactiviteit. Als een vergunning bijna vervallen is en nog snel kan worden gestuit door een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen, dan is het misschien al wel te laat om daarvan gebruik te maken. Een kleine overgangsregeling lijkt ons daarom aangewezen, op voorwaarde dat men tijdig een stedenbouwkundige vergunning aanvraagt. Dat maakt dat er een versnelde realisatie van de verkavelingsvergunning plaatsvindt.

De regeling voor de aanplakking van de vergunning ondergaat eveneens een gunstige wijziging. Er zijn vele commentaren geweest op het feit dat de vergunning volledig moest worden aangeplakt. Het decreet vermeldt dat de Vlaamse Regering aanvullende vereisten kan opleggen waaraan de aanplakking moet voldoen, zowel naar inhoud als naar vorm. We hebben er vertrouwen in dat het niet de bedoeling is de vergunning alsnog integraal te doen aanplakken.

Ook artikel 20, dat bepaalt dat aanvragen die worden ingediend door de gemeenten niet door het college kunnen worden geadviseerd, schatten we positief in. Het vermijdt een rechter-en-partij-situatie.

Een juridisch aspect is de informatieplicht met betrekking tot publiciteit inzake onroerend goed, die in artikel 35 van het voorstel van decreet is opgenomen. Inhoudelijk hebben we geen commentaar, maar we stellen in vraag of het niet om dubbele regelgeving gaat. Recent is de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming gepubliceerd. Artikelen 85 tot 91 van deze wet regelen alles, en zelfs meer in detail, wat in artikel 35 wordt beoogd. Wij stellen daarom een afstemming voor om na te gaan of het artikel een meerwaarde heeft.

Bij artikel 36 begrijpen we dat de indieners van het voorstel van decreet inzake woonreservegebieden dezelfde mogelijkheden willen bieden om ze aan te snijden voor sociale woningorganisaties. De privésector ziet natuurlijk graag dat ook privé-organisaties en -firma's de mogelijkheid krijgen om woonuitbreidingsgebieden en woonreservegebieden aan te snijden, in zoverre de plandoelstelling dezelfde is. Betaalbaar wonen kan immers in bepaalde gevallen ook door de privésector worden gerealiseerd.

In diezelfde context vinden we ook dat het mogelijk moet zijn om de restpercelen aan te snijden zonder dat er een principieel akkoord nodig is van de bestendige deputatie. Voor verkavelingen die bijna gerealiseerd zijn, lijkt het zinloos de lange weg van dat akkoord nog te moeten volgen.

Bijkomende algemene opmerkingen

Als eerste bijkomende opmerking wijzen we op de verkoop op plan, die steeds meer succes kent. Artikel 4.2.15, §1, VCRO, stelt dat niemand zonder voorafgaande verkavelingsvergunning een stuk grond kan verkavelen voor woningbouw. Een tweede zin zegt dat de verkoop van kavels die het voorwerp uitmaken van de verkoop van woningen op plan ook onder die vergunningsplicht ressorteert. Het gevolg daarvan is dat bij verkoop op plan vooraf altijd een verkavelingsvergunning nodig zou zijn. Dat lijkt ons niet in overeenstemming met de bedoeling van de decreetgever. Er kan immers een verkoop op plan worden gerealiseerd voor een afzonderlijk perceel waarvoor voordien geen verkavelingsvergunning nodig was. Het lijkt een technische anomalie. Als er voordien al een verkavelingsvergunning nodig was, dan is het logisch dat een verkoop op plan niet kan aanvatten zonder die vergunning.

Ook het anticiperen bij adviesverlening is niet behandeld in het voorstel van decreet. In de praktijk anticiperen ambtenaren vaak op toekomstige juridische evoluties. Zo gebeurt dat bijvoorbeeld met gebouwen die vermoedelijk op de inventaris van het onroerend erfgoed kunnen worden opgenomen, maar waarvan de opname nog geen feit is. Het gaat dan om een bindend advies. Gevolg daarvan is dat de vergunning niet kan worden afgeleverd. Ook dat moet verduidelijkt worden.

De opmerkingen over de motivering bij stilzwijgende weigering keren ook herhaaldelijk terug. De motivatie is uiterst belangrijk. Een van de grootste problemen bij de procedures is precies die stilzwijgende weigering. Dat er weinig aan te doen is door de Europese regelgeving, begrijpen we. Die verbiedt een stilzwijgende vergunning omdat een burger geen rechten kan putten uit de inertie van de overheid. Wij menen dat een stilzwijgende weigering wel als dusdanig moet worden gemotiveerd. Anders weet de aanvrager niet waartegen een beroepsprocedure moet worden ingesteld. Ik hanteer het voorbeeld van het advies van de brandweer. Het principe luidt dat zonder advies van bepaalde instanties de vergunning toch kan worden afgeleverd. Als het om een delicaat advies gaat, zoals dat van de brandweer, zal de gemeente de vergunning alsnog niet afleveren. Dan zit het dossier wel vast en aan de aanvrager wordt vaak niet eens gemeld dat de reden voor weigering het ontbreken van een advies is, zelfs al is de rest van het dossier helemaal in orde. Een verplichte motivering versnelt het proces en oefent druk uit op de ambtenaren, en van daaruit op bijvoorbeeld de brandweer die laattijdig een advies afleverde. Met de invoering van het principe van de stilzwijgende weigering zien wij graag dat er een goede motivatie wordt gegeven voor de weigering.

Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Waarmee ik het meest moeite heb, is de wijziging voorgesteld in artikel 11, waardoor een afwijking van stedenbouwkundige voorschriften ingevolge concordantie niet langer van toepassing kan zijn in BPA's. Volgens de beleidsnota moet de ruimtelijke ordening er voor de mensen zijn, moet ze niet statisch maar dynamisch zijn. Er is zelfs sprake van RUP's met scenario's. In BPA's vindt men vaak zones terug waar voor 100 percent bewoning is. Conform de bepalingen kunnen dan een strijkatelier, kinderopvang en dergelijke allemaal niet worden gerealiseerd in een woonwijk. In BPA's die een verhouding van 70/30 percent tussen bewoning en andere activiteiten of vrije beroepen opleggen, vergeet men vaak dat bepaalde instanties geen bewoning toelaten en bepaalde activiteiten moeilijk te combineren zijn met bewoning. Wie moet men toelaten? Is het gebouw groot genoeg? Vaak is het ook fiscaal onaantrekkelijk: een vzw moet een gebouw aankopen en er dan iemand in domiciliëren. Dat is volgens mij allemaal zeer ver gezocht. De vergunningsaanvraag moet immers ook nog wordt afgetoetst door de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, die een goede ruimtelijke ordening voor ogen moet houden. Als deze verstoord wordt, zal een weigering volgen. Als dat niet het geval is,

dan moet het toch mogelijk zijn dergelijke activiteiten toe te laten in BPA's voor woongebieden. Ik ben blij dat ook de sector het zo ervaart.

Mevrouw Patricia De Waele: De opmerking over de mogelijke dubbele wetgeving inzake de informatieplicht bij de publiciteit voor onroerend goed is terecht. Bij de verkoop of verhandeling van een onroerend goed moet men bij voorbaat al over een aantal informatiestukken kunnen beschikken, zoals stedenbouwkundige inlichtingen, bodemattesten enzovoort. Die gegevens kunnen wel degelijk door de Vlaamse overheid worden aangeleverd. Hoe staat de sector zelf tegenover het al dan niet snel aanleveren van die informatie? Kunnen wij daarin bijsturen? Of in het kosteloos maken ervan? Ik verneem dat sommigen terughoudend zijn bij een verkoop van onroerend goed omdat ze al vooraf kosten moeten maken om aan de informatie te komen, terwijl die documenten vaak zeer beperkt geldig zijn in de tijd.

Wat betreft de uitbreiding voor woonuitbreidingsgebieden is het zeer lovenswaardig dat door de VCB de aandacht wordt gevestigd op het feit dat de privésector bij gelijkaardige doelstellingen evenzeer capabel is om daarvoor in te staan.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil terugkomen op artikel 11: de afwijking van stedenbouwkundige voorschriften ingevolge concordantie van bestemmingsvoorschriften en meer specifiek wat alternatieve energie betreft. Het Vlaamse regeerakkoord staat in dat verband haaks op hetgeen in een stedenbouwkundig beleid wordt vertaald door de steden en gemeenten.

De heer Marc Dillen: Onze opmerking inzake de afstemming van de informatieplicht bij de verkoop van onroerend goed, had betrekking op de bepaling in artikel 35 van het voorstel van decreet dat andere vermeldingen slechts zijn toegestaan als ze de ontvanger van de informatie niet misleiden. Dat is volgens ons federaal geregeld.

U vraagt of de juiste informatie tijdig en goedkoop wordt aangeleverd. Er zal altijd onvoldoende informatie aangeleverd worden, omdat de wetgeving zo complex is. Het is niet alleen een probleem van ruimtelijke ordening, maar van tal van wetgevingen die op hetzelfde kadastraal perceel van toepassing kunnen zijn: de watertoets, wetgeving onroerend erfgoed, milieureglementering enzovoort. Het gaat om een dertigtal wetgevingen. Ofwel levert de overheid informatie aan, een zeer moeilijke taak, ofwel wordt de informatie verzameld door de privésector telkens een vraag rijst.

Dat beslissingen op lokaal niveau inzake alternatieve energie haaks kunnen staan op wat de Vlaamse Regering wil aanmoedigen, gaat vaak terug op het nimbysyndroom. Dat is het algemene probleem en iets wat de politiek moet oplossen.

4. Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning

De heer Tom Coppens, voorzitter VRP: De VRP is een vzw met een duizendtal leden die voornamelijk ruimtelijke planners zijn, ambtenaren zowel als studiebureaus. Onze doelstelling is het debat over duurzame ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit te stimuleren en tegelijk een platform te zijn voor collega's en andere professionelen die bij ruimtelijke planning betrokken zijn.

Ons vlaggenschip is de Werelddag die jaarlijks in november wordt georganiseerd en waarop u allen van harte welkom bent. We organiseren ook provinciale rondes voor de gemeentelijke commissies ruimtelijke ordening waar we over aspecten van ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke ordening spreken. Er is een vakblad Ruimte en een nieuwsbrief die te lezen staat op onze website www.vrp.be.

In februari 2009 zijn we betrokken bij het tot stand komen van de VCRO. Toen al hebben we een aantal aanbevelingen geformuleerd. Vanuit die optiek hebben we de voorgestelde

aanpassingen ingeschat. Ik overloop even de krachtlijnen van toen, in aanloop naar de bedenkingen bij de nu voorgestelde wijzigingen. Tot slot geef ik een paar opportuniteiten tot bijkomende wijzigingen van het decreet.

Krachtlijnen standpunt VRP over de VCRO

Meer dan een jaar geleden lieten we al weten dat we vreesden dat de nieuwe codex verminderde kwaliteitseisen zou meebrengen, onder meer bij het aanstellen van gemeentelijke ambtenaren. Er zullen bijkomende taken vervuld moeten worden op gemeentelijk niveau door de ontvoogding. Tegelijk worden de vereisten versoepeld en dat gaat niet samen.

We pleiten er al jaren voor dat ook voor het opstellen van verkavelingen stedenbouwkundigen met een diploma ter zake zouden worden aangesteld. De verkavelingen hebben immers een enorme ruimtelijke impact en er worden momenteel geen vereisten gesteld.

We vreesden ook dat met de procedure voor projecten van strategisch belang de structuurplanning zou worden uitgehold, vooral als dat instrument veelvuldig zou worden toegepast.

Er leefde ook vrees voor een uitholling van meer gebiedsgerichte planning door generieke beleidsmaatregelen die op Vlaams niveau worden ingevoerd, zoals de regeling op de typevoorschriften of allerhande afwijkingsregels die in de VCRO zijn opgenomen.

Ten slotte rezen vraagtekens bij het feit of bepaalde maatregelen, zoals de meldingsplicht of het verruimen van het vermoeden van vergunning, niet zouden leiden tot een moeilijker handhaving en moeilijker controle van wat op het terrein gebeurt.

Bedenkingen bij de wijzigingen

Mevrouw Raïssa Bratkowski, vertegenwoordiger van VRP in de SARO: Op basis van een rondvraag bij de vereniging kwamen we tot een aantal bedenkingen bij de voorgestelde aanpassingen aan het decreet.

De eerste algemene bedenking slaat op de veelvuldige wijzigingen aan regelgeving, aan decreten, uitvoeringsbesluiten en andere sectorale regelgeving die ook onze leden moeten meenemen in de dagelijkse werking. Hoe goedbedoeld en noodzakelijk die aanpassingen van de regelgeving ook mogen zijn, toch maken ze alles bijzonder complex. De VRP pleit daarom voor meer stabiliteit en vraagt uitdrukkelijk aandacht te besteden aan de voorbereidingen maar ook aan de nazorg bij de implementatie.

Positief beoordelen we de verlenging van de termijn voor uitoefening van het voorkeepsrecht, vooral omdat het om een passief instrument gaat. De verkoop wordt door de eigenaar geïnitieerd, waarop de overheid dan eventueel kan ingaan.

Bij het beperken van de concordantieregels, zoals in artikel 11 van het voorstel van decreet bepaald, merken we alleen op dat het algemeen plan van aanleg niet mag worden vergeten. Drie gemeenten in Vlaanderen beschikken daarover.

De wijziging voorgesteld in artikel 50 inzake het verval van verkavelingsvergunningen is eveneens positief.

De leden van VRP formuleerden ook wat bedenkingen. Zo mag de vrijstelling van vergunningsplicht van een aantal handelingen, zoals opgenomen in artikel 10 van het voorstel van decreet, niet strijdig zijn met een gewestplan of RUP en eventueel een BPA. De VRP vraagt uitdrukkelijk duidelijkheid in de regelgeving over de verhouding tussen verordeningen en de vrijgestelde handelingen.

Artikel 36 heeft het over de aansnijding van de woonuitbreidingsgebieden. De VRP acht het voorgestelde een verdere uitholling van het RSV en het gedachtegoed rond ruimtelijke planning. Een aantal consequenties van die generieke regel zijn niet te overzien. Dat is een van de belangrijkste zaken die bij de rondvraag aan bod kwamen. De leden vroegen er heel specifiek aandacht voor.

De intentie in artikel 48 om ‘gebieden voor stedelijke ontwikkeling’ mogelijk te maken, is goed, maar de formulering is volgens ons onnodig complex.

Opportunities

De opportuniteiten van het wijzigingsdecreet zijn volgens de VRP in belangrijke mate het herstel van de gebiedsspecifieke en planmatige aanpak. Daarbij komen opnieuw de drie punten naar voren: de concordantie van typevoorschriften enkel voor gewestplannen en APA's, maar het behouden van de gemeentelijke planningsinitiatieven die voortkomen uit gebiedsgerichte planning. Dat is positief. We trekken die regel door naar de zonevreemde gebouwen en constructies. Daarvoor vragen we de afwijking alleen te laten gelden op gewestplannen en APA's, maar niet langer op de gemeentelijke planninginstrumenten, RUP's en BPA's.

Een derde punt categoriseren we ook onder de gebiedsspecifieke en planmatige aanpak: de afwerkingsregel. We vragen uitdrukkelijk om die weer af te schaffen en dat over te laten aan de lokale beoordeling. De regel is generiek met een zeer grote impact die momenteel nog niet te overzien is.

Er is ook de mogelijkheid tot het doorvoeren van technische optimalisaties. Daarbij denken we onder meer aan de vormvereisten inzake onteigeningsplannen. In de codex is nu opgenomen dat de stedenbouwkundige voorschriften ter zake integraal erop moeten worden aangeduid. Dat is niet realistisch.

Er zou ook een termijn moeten worden vastgelegd voor het bericht van beroep tegen verkregen vergunningen door de griffie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De heer Tom Coppens: Uit de commissies inzake de versnelling van infrastructuurprojecten zijn heel wat interessante conclusies voortgesproten. Afgewogen aan de huidige regelgeving voor projecten van strategisch belang, kunnen toch een aantal inzichten in die procedure worden geïmplementeerd. Die is momenteel zeer sec: vaststelling plenaire vergadering, advies van de commissies en dan een openbaar onderzoek. In de commissies is ervoor gepleit de verkenningsfase van dergelijke grote projecten aanzienlijk uit te breiden en er decretaal ook kwaliteitseisen aan te verbinden. We menen dat het in de VCRO inderdaad om dergelijke projecten gaat en dat daarop de aanbevelingen kunnen worden toegepast.

Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Kunt u wat meer in detail verklaren waarom u de concordantietypevoorschriften alleen wil voor APA's en gewestplannen en niet voor verouderde BPA's? Dat kan de werking in een stedelijke omgeving blokkeren, omdat er vaak talloze oude BPA's zijn. Om alles te herzien in een RUP is er vaak geen tijd.

De heer Tom Coppens: Ook wij erkennen het probleem met de BPA's, maar de vraag luidt of we het eens kunnen zijn over de oplossing. Wij vrezen dat een regeling op generiek niveau consequenties heeft op het terrein die niet te overzien zijn. Met gebiedsgerichte planning, de RUP's, is het mogelijk beter aan te sluiten bij de lokale context en rekening te houden met lokale gegevens. Dat is onze grootste bekommernis.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Bestaat er een mogelijkheid om een sectorale RUP op te maken die over honderd andere BPA's loopt en waarin functies die woonondersteunend zijn wel worden toegestaan?

De heer Bart Martens: Sommige gemeenten doen dat al met RUP's voor zonevreemde constructies.

De heer Lode Ceyssens: U pleit voor het afschaffen van de afwerkingsregel. Is er één goede reden waarom een blinde gevel in het landschap niet zou mogen worden afgewerkt?

De heer Tom Coppens: Het kan verantwoord zijn om blinde gevels af te bouwen, maar in andere gevallen ook weer niet, bijvoorbeeld omdat er een beekvallei naast ligt, of een natuurwaarde. Ook in dat verband stellen we voor dat dit lokaal wordt afgewogen en op planmatige wijze wordt aangepast. Het moet in de planzone en niet de vergunzone zitten. Het is sowieso niet aangewezen met generieke maatregelen te werken waardoor er één standaardoplossing is voor alle problemen, terwijl de diversiteit van al de problemen daaronder enorm groot is. Dat is waartegen we reageren.

De heer Lode Ceyssens: Er zijn toch beperkingen? Men kan toch niet zomaar invullen zonder rekening te houden met de omgeving? Er is onder meer toch een beperking van perceelsgrootte?

Mevrouw Raïssa Bratkowski: De VRP is voor de lokale problematiek geen voorstander van een generiek beleid, maar ziet meer heil in een gebiedsgericht beleid. Er kunnen wel kwaliteitseisen en beperkingen in de regelgeving worden ingebouwd, maar het feit blijft dat er niet wordt afgewogen aan de toestand ter plaatse.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Dat gebeurt toch bij de bouwaanvraag? De vergunning wordt in het concrete geval beoordeeld. Nu kan men helemaal niet bouwen. Dat wordt mogelijk gemaakt, maar de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar en het beleid kunnen aangeven hoe dat moet gebeuren om de goede ruimtelijke ordening te respecteren. De aanvraag kan nog steeds tot een weigering leiden.

De heer Lode Ceyssens: Het creëert een mogelijkheid die er in het verleden niet was. De lokale overheid kan nog altijd opmerkingen maken. Ik zie het probleem niet.

De heer Tom Coppens: De positie van een gemeente om een dergelijke vergunning te weigeren is door het decreet enorm verzwakt. Vroeger kon het in geen geval.

De heer Lode Ceyssens: Dit loopt toch parallel met de regeling inzake zonevreemde gebouwen. Een aantal werken kunnen, maar kunnen niet noodzakelijk worden afgedwongen. De gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar kan dan redenen aanreiken waarom iets niet kan worden vergund.

De heer Bart Martens: Het is niet omdat iets mogelijk is, dat het ook wordt toegestaan. Dat is al gebleken met aanvragen voor buitengevelisolatie die de rooilijn overschrijdt. Vele gemeenten weigeren dat, om welke reden ook. Men kan zich steeds beroepen op de goede ruimtelijke ordening om een vergunningsaanvraag te weigeren.

De voorzitter,

Bart MARTENS

De verslaggever,

Dirk PEETERS

Gebruikte afkortingen:

AgO	Agentschap voor Overheidspersoneel
APA	algemeen plan van aanleg
BPA	bijzonder plan van aanleg
GECORO	Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
VCB	Vlaamse Confederatie Bouw
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
VRP	Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

BIJLAGE 1:

Nota Raad voor Vergunningsbetwistingen

NOTA VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

INLEIDING

De Raad voor Vergunningsbetwistingen wenst in eerste instantie de voorzitter en de leden van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed hartelijk te danken voor de opportuniteit om tijdens deze hoorzitting enerzijds zijn werking toe te lichten en een aantal verzuchtingen te uiten en anderzijds om een standpunt te kunnen formuleren met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen aan de Vlaamse Codex voor Ruimtelijke Ordening.

Deze nota bestaat dan ook uit twee onderdelen. Allereerst volgen enkele algemene beschouwingen over de werking van de Raad in het heden en in de toekomst. Daarna worden een aantal concrete suggesties geformuleerd met betrekking tot het voorliggende decreetsvoorstel van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceyssens en Bart Martens en de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint en Tinne Rombouts houdende aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en van het decreet van 10 maart 2006 houdende decretale aanpassingen inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed als gevolg van het bestuurlijk beleid.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Het onderdeel 'Algemene beschouwingen' is als volgt ingedeeld. In de eerste plaats herinnert de Raad voor Vergunningsbetwistingen graag aan de beleidsaspecten – en het bijhorende juridisch kader – die aanleiding hebben gegeven tot de oprichting van een administratief rechtscollege dat exclusief belast is met welbepaalde facetten in het stedenbouwkundig vergunningencontentieux (A). Vervolgens wordt een stand van zaken gegeven van de Raad met betrekking tot zijn personeelsformatie (B), zijn huidige werking (C) en het budgettaire kader (D) waarbinnen de Raad functioneert. Deze algemene beschouwingen worden afgerond met een aantal conclusies waarin de Raad zijn korte en langetermijnvisie schetst.

A. Decretale grondslag voor de oprichting van een Vlaams administratief rechtscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Krachtens het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, gewijzigd bij het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handavingsbeleid en krachtens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) die op 1 september 2009 in werking is getreden, werd de Raad voor Vergunningsbetwistingen opgericht.

De Raad is een Vlaams administratief rechtscollege dat uitspraak doet over beroepen die worden ingesteld tegen vergunningsbeslissingen, valideringsbeslissingen of registratiebeslissingen, zoals gedefinieerd in artikel 4.8.1 van de VCRO.

Het Grondwettelijk Hof heeft uitdrukkelijk erkend dat de deelstaten met toepassing van de impliciete bevoegdheden ex artikel 10 B.W.H.I. de in principe aan de federale wetgever gereserveerde aangelegenheid kunnen betreden om eigen administratieve rechtscolleges op te richten, op voorwaarde dat dit noodzakelijk is om hun eigen toegewezen bevoegdheden uit te oefenen.¹

Deze noodzakelijkheidsvereiste toetst het Grondwettelijk Hof volgens zijn recente rechtspraak evenwel eerder marginaal, zodat het Hof de door de decreetgever ingeroepen redenen enkel verwerpt wanneer die 'kennelijk onjuist' zijn.² De beoordeling van de noodzakelijkheidsvereiste komt aldus in de eerste plaats aan de decreetgever toe.

¹ O.m. Grondwettelijk Hof nr. 19/2001 van 14 februari 2001, nr. 33/2001 van 13 maart 2001 en nr. 49/2003 van 30 april 2003. Zie ook E. CLYBOUW, 'De Raad voor Verkiezingsbetwistingen en de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven: twee administratieve rechtscolleges in elkaars vaarwater', *CDPK* 2009, 217-245.

² Grondwettelijk Hof nr. 189/2002, 19 december 2002, B.7. en nr. 49/2003, 30 april 2003, B.8.3. Zie ook A. ALÉN en K. MUYLLE, *Compendium van het Belgisch Staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2004, 2e uitgave, 346-347.

De Vlaamse decreetgever – de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement – heeft de noodzaak tot het oprichten van de Raad voor Vergunningsbetwistingen duidelijk verantwoord in de memorie van toelichting van het ontwerpdecreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid:

“Noodzakelijkheid

601. De noodzaak om bij gewestdecreet over te gaan tot de instelling van de Raad voor vergunningsbetwistingen, ligt duidelijk besloten in het hierboven uiteengezette beleidsmatig kader.

Kort recapitulerend komt één en ander in essentie neer op het volgende :

- 1° De omzetting van het gewestelijk administratief beroep naar een jurisdictioneel beroep is nodig opdat :*
 - o het beroep op gewestelijk niveau met voldoende waarborgen inzake objectiviteit en onafhankelijkheid zou worden omkleed, zeker nu het gelijkheidsbeginsel vereist dat het gewestelijk beroep opengesteld wordt voor alle belanghebbenden (en niet enkel voor de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, het college van burgemeester en schepenen en de aanvrager)*
 - o een functiescheiding zou worden gerealiseerd tussen (enerzijds) de gewestelijke uitvoerende macht, belast met het uittekenen van het beleidsmatig, planologisch en reglementair kader waarbinnen vergunningen worden afgeleverd en (anderzijds) de instantie die vergunningsbeslissingen toetst op de naleving van dat kader.*
- 2° Vergunningsbetwistingen raken op een rechtstreekse wijze aan de goede werking van de gronden- en pandenmarkt ; onzekerheden over de vergunbaarheid van een project, een woning, een bedrijf,... of over de rechtmatigheid van een afgeleverde vergunning, leiden tot menselijke drama's, marktfalen, het afspringen van transacties, etc. Vanuit die specifieke ruimtelijkeordeningsgebonden vaststelling bestaat de nood aan een korte procedure, die binnen het jaar leidt tot een uitspraak ten gronde. Dergelijke procedure kan enkel worden gerealiseerd middels de uittekening van een rechtscollege, dat gebonden wordt aan strikte termijnen, en dat via een doorgedreven specialisatie in staat is om deze termijnen te halen.*
- 3° Een volwaardige implementatie van het subsidiariteitsbeginsel in het vergunningencontentieux kan slechts worden gerealiseerd door de organisatie van een rechtscollege, dat immers oordeelt op grond van het recht (in ruime zin) en niet op grond van opportuniteitsoverwegingen.*
- 4° Om de eenheid van het vergunningenstelsel te kunnen bewaken, moeten vergunningsbeslissingen “marginaal” kunnen worden getoetst op hun overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening. Enkel een rechterlijke instantie bezit vanuit de natuur van de rechterlijke toetsing over de discipline om het onderzoek van de “opportuniteit” van een beslissing te beperken tot de controle of de belangenafweging, die door de overheid gebeurde, niet kennelijk onredelijk is.*
- 5° Die essentieel geachte marginale opportuniteitscontrole veronderstelt een zeer grondige kennis van het domein van de ruimtelijke ordening. Enkel vanuit*

die kennis kan terdege worden nagegaan welke opportuniteitsinschattingen redelijkerwijs verantwoordbaar zijn, en welke niet. Eén en ander onderbouwt de nood aan een gespecialiseerd college met een juridisch inzicht én een praktijkinzicht in de doorwerking van planologische doelstellingen in het vergunningenbeleid, eigentijdse visies op ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke draagkracht, architecturale aspecten, sectorale vereisten en technische specificaties die doorwerken in de vergunningenverlening, etc.

- 6° *Het Regeerakkoord 2004-'09 heeft, onder belangrijke druk vanuit de lokale besturen, de beleidsdoelstelling verwoord dat openbare besturen voor de eigen vergunningsaanvragen de mogelijkheid moeten krijgen om "bij de Vlaamse overheid in beroep te gaan". Een slagkrachtig gewestelijk beroep tegen de Vlaamse overheid kan redelijkerwijs enkel worden opgedragen aan een gewestelijk rechtscollege.*³

[...] Om die reden is de memorie van toelichting grondig herwerkt en is duidelijker en meer nauwgezet aangegeven welke de precieze beleidsdoelstellingen zijn van het ontwerpdecreet en waarom deze concreet nopen tot de oprichting van de Raad voor vergunningsbetwistingen.

Bijvoorbeeld is meticuleus aangegeven dat het aspect "snelheid" niet zomaar een algemene, vage beleidsdoelstelling is (een "stoplap") ; er is op een onderbouwde manier verantwoord waarom een snelle beslissing binnen het specifieke vergunningencontentieux beantwoordt aan heel concrete noden, m.n. het vermijden van langere verstoringen van de gronden- en pandenmarkt omwille van onzekerheden over het juridisch statuut van een onroerend goed en het tegengaan van daarmee samenhangende economische problemen (afspringende transacties) en menselijke problemen (onzekerheid over de vraag of "het dak boven het hoofd" nu al dan niet op regelmatige wijze is vergund)."⁴

B. Samenstelling van de Raad en zijn huidige personeelsformatie

1. Inleiding

Artikel 4.8.4 VCRO voorziet het volgende personeelskader:

"De Raad bestaat uit vijf raadsleden.

Hij wordt bijgestaan door:

- 1° *twee griffiers;*
- 2° *vijf adviseurs;*
- 3° *administratief personeel."*

³ *Parl. St. Vl. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 210.*

⁴ *Parl. St. Vl. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 213.*

Het budgettaire kader, vastgelegd door de Vlaamse Regering⁵, voorziet in de volgende personeelsformatie:

- vijf raadsleden;
- twee griffiers;
- vijf adviseurs;
- drie griffiemedewerkers van het niveau C1.

Enkel voor de raadsleden en de griffiers zijn door de Vlaamse Regering weddenkredieten aan de Raad toegekend.

Vermits het decretaal bepaalde aantal adviseurs in beginsel overeen zou komen met het aantal personeelsleden dat ingezet werd voor de behandeling van de beroepsdossiers ingediend bij de Vlaamse Regering zoals dit bestond tot vóór de oprichting van het administratief rechtscollege, was het de bedoeling van de Vlaamse Regering om de personeelscapaciteit in de eerste plaats op te vangen binnen dit kader. Dit geldt ook voor het administratief personeel.

2. Raadsleden

Bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 2009⁶ zijn vier door de toenmalige Hoge Raad voor Herstelbeleid (nu Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid) geschikt bevonden en voorgedragen kandidaten benoemd, waarvan er drie – Eddy Storms, Hilde Lievens en Filip Van Acker – de eed hebben afgelegd.⁷

Voor het werkjaar 2009-2010 werd conform artikel 4.8.8 VCRO Eddy Storms tot voorzitter van de Raad verkozen.

3. Griffiers

Een eerste griffier is tijdelijk aangesteld met een contract van bepaalde duur vanaf 16 november 2009 tot en met 15 november 2010. Een tweede griffier is eveneens tijdelijk aangesteld met een contract van bepaalde duur vanaf 11 januari 2010 tot en met 10 juli 2010.

De wervingsprocedure om twee griffiers statutair te benoemen conform artikel 4.8.6, §1 VCRO is lopende.

4. Adviseurs

Eén statutair benoemde ambtenaar van het departement RWO, weliswaar van niveau C maar met meer dan 25 jaar ervaring als dossierbehandelaar van de administratieve beroepen bij de Vlaamse Regering, is sinds 4 februari 2010 tijdelijk ter beschikking gesteld aan de Raad.

⁵ VR 2008, 2103 DOC. 0279.

⁶ B.S. 27 oktober 2009.

⁷ Eén van de benoemde raadsleden heeft de eed niet afgelegd en haar benoeming werd teniet gedaan bij besluit van de Vlaamse regering van 18 september 2009, B.S. 27 oktober 2009.

De wervingsprocedure om adviseurs statutair te benoemen conform artikel 4.8.6, §2 VCRO is lopende.

5. Griffiemedewerkers

Een eerste griffiemedewerker is tijdelijk aangesteld met een contract van bepaalde duur vanaf 1 november 2009 tot en met 31 oktober 2010.

Een tweede contractuele griffiemedewerker heeft vanaf 11 januari 2010 de overstap gemaakt vanuit het departement RWO.

6. Conclusie

De Raad bestaat sinds 1 september 2009 uit 3 raadsleden. Daarnaast zijn er tot op heden 2 griffiers, 1 adviseur en 2 griffiemedewerkers in dienst van de Raad.

Tot op heden hebben slechts 2 personeelsleden van het departement RWO de overstap gezet.

De hoofdreden waarom er tot op heden geen anderen hetzelfde gedaan hebben, ligt in het feit dat tot op heden het Vlaams Personeelsstatuut (VPS) door de Vlaamse overheid op die manier geïnterpreteerd wordt dat het VPS van overeenkomstige toepassing is op het personeel van de Raad – conform artikel 4.8.7 VCRO –, maar dat het personeel van de Raad géén personeel is van de diensten van de Vlaamse overheid.

En net dat is in het verleden het expliciete struikelblok gebleken voor ambtenaren om de (tijdelijke) overstap te maken naar de Raad, ondanks het feit dat hen gegarandeerd werd dat er niets gewijzigd zou worden aan hun rechtspositieregeling.

Na drie informatierondes en verschillende gesprekken vanaf september 2009 tot en met januari 2010 met en binnen het volledige departement RWO hebben één contractuele griffiemedewerker en één statutaire ambtenaar beslist om (tijdelijk) bij de Raad te komen werken, waarbij de rechtspositieregeling van de statutaire ambtenaar ongewijzigd is gebleven. Hij werkt enkel *de facto* bij de Raad. Dit is geen ideale situatie, maar houdt – wat de onafhankelijke werking van de Raad betreft – geen problemen in, vermits het de raadsleden zijn die uiteindelijk beraadslagen en uitspraak doen (cf. artikel 4.8.26, §1 VCRO). Er moet immers een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de organieke (on)afhankelijkheid van de Vlaamse administratie en de expliciete onafhankelijkheid bij het nemen van de eigenlijke jurisdictionele uitspraken van de Raad.

Intussen heeft de Raad via Jobpunt Vlaanderen op 15 maart 2010 een externe selectie opgestart. Op grond van het beperkt aantal kandidaten groeit het vermoeden dat de drempel van “ten minste tien jaar nuttige ervaring op het vlak van de Vlaamse ruimtelijke ordening” (cf. artikel 4.8.6, §2, tweede lid, 2° VCRO) te hoog is.

De combinatie van tien jaar nuttige ervaring met de door de Vlaamse Regering bij besluit vastgelegde salarisschaal van adjunct van de directeur (A1) blijkt ook bij een externe selectie niet de initieel gewenste doelgroep over de streep te trekken.

Het lijkt de Raad dan ook opportuun om de verzameling aan potentiële kandidaten voor de functie van adviseur zo ruim mogelijk te maken, waarbij de Raad de uiteindelijk geselecteerde adviseurs intern en intensief kan vormen.

De Raad juicht dan ook de voorgestelde wijziging toe om het voor de adviseurs vereiste aantal jaren nuttige ervaring te beperken.

De toevoeging van een specifieke bepaling om een tijdelijke terbeschikkingstelling van personeelsleden van het departement RWO bij de Raad te omkaderen, lijkt de Raad in de huidige stand van zaken onvoldoende bij te dragen tot een oplossing.

Daarom stelt de Raad het Vlaams Parlement voor om te onderzoeken of artikel 4.8.7 VCRO authentiek geïnterpreteerd kan worden, waardoor onder 'overeenkomstige toepassing' van de geldelijke en administratieve rechtspositieregelingen die gelden in hoofde van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid moet worden begrepen dat de personeelsleden van de Raad volledig gelijkgesteld worden met de personeelsleden die tot de diensten van de Vlaamse overheid behoren.

Op die manier wordt de nodige klaarheid geschept, vermits ook de decreetgever eertijds immers stelde dat "het personeel van de Raad in beginsel onder het Raamstatuut valt".⁸

C. Cijfergegevens m.b.t. de werking van de Raad

1. Het aantal beroepen

De Vlaamse decreetgever schatte in de memorie van toelichting van het ontwerpdecreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid het aantal dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen in op een ruime 300 tot een kleine 350 beroepsdossiers op jaarbasis.⁹

Een eerste beroep werd bij de Raad ingesteld bij aangetekend schrijven van 6 oktober 2009. Op datum van 6 april 2010 – precies 6 maanden na het allereerste ingediende beroep – werden in totaal reeds 338 verzoekschriften bij de Raad ingediend. In 79 dossiers wordt zowel de schorsing van de tenuitvoerlegging als de vernietiging van de bestreden beslissing gevraagd.

⁸ Parl.St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 217.

⁹ Parl.St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 210-213: *Vandaag bedraagt het aantal beroepsdossiers bij de minister +/- 465 dossiers per jaar (cijfers 2006 – '07). Slechts de helft van die dossiers is ingesteld op grond van legaliteitsredenen. Dat betekent dat 232 dossiers in aanmerking zouden komen voor een behandeling door de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat getal dient wel in de hoogte te worden gecorrigeerd door de nieuwe mogelijkheid voor alle belanghebbenden om in beroep te komen (indien men uitgaat van een 25%-aangroei komt met tot 290 dossiers). In de bijzondere vergunningenprocedure worden gemiddeld 5.000 aanvragen ingediend. Zelfs in een zeer ruime aanname dat 0,75% van deze dossiers zou worden gecontesteerd, komt men "slechts" tot 37,50 beroepsdossiers. Eén en ander betekent dat we in casu spreken van een ruime 300 tot en kleine 350 beroepsdossiers op jaarbasis."*

Dit betekent voor het eerste werkingsjaar, vanaf september 2009 tot en met augustus 2010, een inschatting van een instroom van 676 ingediende dossiers en dit enkel voor wat betreft de vergunningsbeslissingen.

Daarvan vraagt naar schatting in 158 zaken de verzoekende partij zowel de schorsing als de vernietiging.

Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat in deze cijfers nog geen rekening is gehouden met mogelijke beroepen tegen valideringsbeslissingen en tegen registratiebeslissingen – twee nieuw door het VCRO toegevoegde bestuursbeslissingen, waarvan, wat de decretaale bepalingen i.v.m. de valideringsbeslissingen betreft, de Vlaamse Regering krachtens artikel 4.2.12 VCRO de datum van inwerkingtreding dient te bepalen. Het Vlaams Parlement heeft in een resolutie van 9 oktober 2009 aan de Vlaamse Regering gevraagd om dit uitvoeringsbesluit in werking te laten treden op 1 april 2010.

Dit betekent dat er in de komende werkjaren wellicht een bijkomende instroom verwacht mag worden – met een voorzichtige schatting – van ongeveer 150 extra dossiers op jaarbasis.

Berekend op jaarbasis zou dit een raming betekenen – per werkjaar – van in totaal 826 ingediende dossiers.

De werkelijke instroom ligt m.a.w. beduidend hoger – meer dan een verdubbeling – dan de initiële inschatting die gebeurd is vóór de oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

2. Doorlooptijden

Indien enerzijds alle stappen van de reguliere procedure doorlopen worden en bijgevolg de decretaal vastgelegde verval- en ordeterminen m.b.t. het betalen van het griffierecht, het neerleggen van een antwoord- en wederantwoordnota, het organiseren van een openbare terechtzitting, etc. in rekening worden gebracht en anderzijds de procespartijen alle vervaltermijnen volledig uitputten, de griffie een processtuk kan verwerken en versturen naar de andere procespartijen op dezelfde dag als wanneer het stuk ontvangen wordt en de Raad zich strikt aan alle ordeterminen houdt, is de absolute ondergrens qua doorlooptijd vanaf het ogenblik dat een beroep wordt ingediend tot en met de betekening van de uitspraak aan de procespartijen in een loutere annulatieprocedure 210 dagen of, omgerekend, ongeveer 7 maanden.

Er moet beklemtoond worden dat dit de absolute minimale doorlooptijd van een zaak is, omdat ten eerste geen rekening wordt gehouden met (termijnen voor) mogelijke tussenkomende partijen – wat in meer dan de helft van de dossiers gebeurt –, met zaken waarin tevens ook om een schorsing wordt verzocht en met het feit dat het onmogelijk is voor de griffie om op de dag van ontvangst een processtuk onmiddellijk per beveiligde zending te bezorgen aan de andere procespartijen.

Vandaar dat de Raad schat dat tussen het ogenblik dat een beroepschrift wordt ingediend en het ogenblik dat de uitspraak ten gronde aan de procespartijen betekend wordt, er idealiter wellicht een gemiddelde doorlooptijd van 8 à 9 maanden zal liggen.

Dit is nog steeds merkkelijk sneller dan de gemiddelde doorlooptijd van een annulatieprocedure bij de Raad van State die volgens de decreetgever 6 tot 7 jaar bedraagt¹⁰ of die volgens een recent antwoord van de federale minister van Binnenlandse Zaken op een parlementaire vraag daarover gemiddeld 2 jaar en 9 maanden bedraagt voor annulatiezaken die werden ingediend gedurende de afgelopen vijf jaar.¹¹

Tot op vandaag is het voor de Raad quasi onmogelijk, gelet op het feit dat de Raad pas enkele maanden operationeel is, om een duidelijk en nauwkeurig beeld te schetsen over de reële gemiddelde doorlooptijd van zaken in deze opstartfase.

Het lijkt de Raad niet nuttig om op dit ogenblik enkele globale en fragmentarische indicaties te geven met betrekking tot de huidige doorlooptijden van dossiers, die wellicht geen correct beeld geven van de werkelijke doorlooptijden.

Bovendien hebben factoren als de huidige onvolledige personeelsbezetting, het budgettaire kader en het ontbreken van een elektronisch dossieropvolgingssysteem een wezenlijk effect op de effectieve doorlooptijden van zaken.

Uiteraard is het een doelstelling van de Raad om in de toekomst te doen aan een continue monitoring van de input, output en de evolutie van het aantal hangende zaken. Een eerste neerslag daarvan zal de Raad opnemen in zijn eerste jaarverslag.

De Raad kan op dit ogenblik echter enkel verwijzen naar een aantal objectief weer te geven maatstaven.

Na de publicatie in het Belgisch Staatsblad op 30 november 2009 van het door de Vlaamse Regering op 20 november 2009 bij besluit bekrachtigd reglement van orde is de Raad effectief opgestart en werden de beroepen ingeschreven op het register van de Raad.

Op datum van 7 april 2010 – ongeveer 4 maanden na het inschrijven van het eerste beroep op het register van de Raad – heeft de Raad 29 uitspraken in openbare terechtzitting gedaan, waarvan 16 in schorsingsprocedures.

Ten slotte, bij wijze van exemplarische steekproef – wat vanzelfsprekend geen allesomvattend en gedetailleerd beeld geeft van de realiteit –: tijdens de maand april 2010 werden in totaal 35 annulatiezaken ten gronde behandeld op een openbare terechtzitting van de Raad. Ter vergelijking, tijdens de eerste maand werden 41 beroepen bij de Raad ingediend.

¹⁰ *Parl.St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 205. Zie ook D. D'HOOGHE en M. GELDERS, "De gerechtelijke achterstand bij de Raad van State en de maatregelen tot versnelling van de rechtspleging", in X., *Goed procesrecht – goed procederen 2002-2003*, Mechelen, Kluwer en Gandaius, 2004, 578.

¹¹ *Vr. en Antw.* Kamer, 7 oktober 2009 (Vr. nr. 14747 De Schamphelaere).

Rekenend vanaf 1 december 2009, het ogenblik dat de Raad operationeel werd, en in de veronderstelling dat de Raad binnen de decretale ordetermin van 60 dagen in deze 35 zaken tot een uitspraak komt, betekent dit alvast dat voor deze zaken de doorlooptijd ongeveer – en rudimentair berekend – op 7 maand neerkomt.

D. Budgettair kader

Om de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in een correct perspectief te kunnen plaatsen, is een korte schets van het budgettaire kader waarbinnen de Raad opereert, noodzakelijk.

Het lijkt de Raad dan ook nuttig om de leden van de commissie – hoewel dit uiteraard in de eerste plaats een bezorgdheid is die aan de Vlaamse Regering moet worden gesignaleerd, wat trouwens in het kader van de budgetcontrole van 2010 ook reeds is gebeurd – ook over de financiële aspecten te informeren ten einde een volledig en correct beeld te kunnen vormen van de werking van de Raad.

1. Weddekredieten

Aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen is vanaf 2009 een weddekrediet toegekend, begroot op 5 raadsleden en 2 griffiers. Voor het begrotingsjaar 2010 heeft de Vlaamse Regering naar analogie met alle loonmassa van de Vlaamse overheid daarop een lineaire besparing doorgevoerd van 2,5 %. Voor het begrotingsjaar 2011 wordt (opnieuw) een lineaire besparing van 1,5 % verwacht.

Dit weddekrediet is evenwel exponentieel onderschat. Er is immers enkel rekening gehouden met de decretaal bepaalde ondergrens qua geldelijke en functionele anciënniteit.

Dit weddekrediet volstaat net om het salaris van de huidige bezetting van de Raad, de 3 benoemde raadsleden met de door de Vlaamse Regering aan hen toegekende anciënniteit – die ruimschoots de decretaal bepaalde tien jaar nuttige ervaring overschrijdt – en de 2 griffiers, uit te keren.

Er is met andere woorden geen budgettaire ruimte om de aanwerving van 2 bijkomende – en decretaal voorziene – raadsleden ook maar te overwegen.

Daarnaast is eveneens geen rekening gehouden met een mogelijke endogene groei binnen de Raad.

De vooropgezette algemene principes van de Vlaamse Regering m.b.t. het verrekenen van de budgettaire effecten die het gevolg zijn van geldelijke anciënniteit of functionele loopbaan binnen het toegekend weddekrediet¹², kunnen niet zonder meer toegepast worden op de Raad voor Vergunningsbetwistingen die als net opgerichte – en bovendien relatief kleine – entiteit, en tevens gelet op de hierboven vermelde onderschatting, dit niet zonder meer kan opvangen binnen het huidig toegekende krediet.

¹² Cf. de omzendbrief VR 2010 1801 MED.0029/1 (met inbegrip van VR 2009 2404 DOC.0572).

2. Werkingskosten

Artikel 4.8.28 VCRO stelt dat de kredieten welke voor de werking van de Raad nodig zijn, worden uitgetrokken op de begroting van het departement RWO.

Als verdeelsleutel voor de overheveling van middelen van het departement RWO naar de afzonderlijke basisallocaties van de Raad, werd door de Vlaamse Regering het principe van een 'rugzakje' per VTE gehanteerd.

Een rugzakje is een bedrag dat bij de aanwerving van een nieuw personeelslid als bijkomende werkingskost wordt toegekend per VTE.

Hierbij is evenwel geen rekening gehouden met – naast de recurrente vaste kosten – de (variabele) werkingskosten van het rechtscollege die afhankelijk zijn van het aantal en het type van binnenkomende verzoekschriften en de omvang van de verschillende dossiers.

Deze variabele werkingskosten zijn immers substantieel, onder meer gelet op het feit dat de decreetgever verlangt dat alle betekeningen, kennisgevingen en oproepingen per beveiligde zending gebeuren (artikel 4.8.14 VCRO).

In sommige dossiers zullen bijvoorbeeld 3 aangetekende zendingen aan een genormaliseerd tarief van € 5,19 volstaan, in andere dossiers zullen 30 aangetekende zendingen dienen te worden verstuurd met telkens een omvangrijke bijlage waarbij het tarief varieert van € 5,78 tot € 7,55.

Indien men uitgaat van 826 dossiers per jaar met een gemiddelde van 20 aangetekende zendingen per dossier en dat aan de minimumprijs per aangetekende zending van € 5,19, betekent dit enkel en alleen voor de verzending al minstens een werkingskost van € 85.739.

Deze variabele werkingskosten zijn noodzakelijk en essentieel in rekening te brengen om de kernopdracht van de Raad te vervullen en het dagelijks functioneren mogelijk te maken.

Tot op heden zijn – naast de minimale 'rugzakjes' inzake de werkingskosten per personeelslid – budgettair dergelijke werkingskosten niet voorzien.

Tot op heden zijn er eveneens geen kredieten voorzien voor de eenmalige opstartkosten voor het nieuw administratief rechtscollege. Zo dient terdege rekening worden gehouden met bijvoorbeeld de kost voor het aanmaken of aankopen van een elektronisch dossieropvolgingssysteem.

Een dergelijk elektronisch dossieropvolgingssysteem betekent op korte termijn inderdaad een aanzienlijke investering, maar zal op de lange termijn een niet te onderschatten besparing inhouden zowel wat de werklast van de Raad betreft als wat de te dragen loonkosten betreft.

De Raad beschikt tot nu toe niet over de kennis noch over de middelen voor een dergelijk dossieropvolgingssysteem.

E. Concluderende beschouwingen – algemene visie

Conform artikel 4.8.8, tweede lid VCRO staat de voorzitter van de Raad in voor het opmaken van een beleidsplan. Artikel 14 van het door de Vlaamse Regering bekrachtigde reglement van orde van de Raad van 16 november 2009 bepaalt dat het beleidsplan voor het lopende werkjaar jaarlijks in september wordt opgesteld.

Dat zal dan ook voor het eerst in september 2010 gebeuren.

Als terugblik op de werking van de voorbije maanden en als eventuele aanzet tot het beleidsplan voor het volgende werkjaar, volgen hierna alvast enkele beschouwingen.

1. Een modern, efficiënt en performant rechtscollege

Vanzelfsprekend scharen de leden van de Raad en alle medewerkers zich volledig achter de door de decreetgever vooropgestelde – en hierboven kort aangehaalde – doelstellingen.

Elk van hen ervaart het als een uitdaging om een voltijds Vlaams administratief rechtscollege mee te helpen opstarten, dat bovendien later als inspiratiebron of zelfs als sokkel zou kunnen dienen voor de uitbouw van andere voltijdse Vlaamse specifieke administratieve rechtscolleges of eventueel van een algemeen Vlaams rechtscollege.

Daarbij staan de begrippen ‘modern, efficiënt en performant’ centraal. Om dit zowel op lange als middellange termijn, maar ook op korte termijn mogelijk te maken, koos de Raad ervoor om van bij de start zich professioneel te laten ondersteunen bij het opzetten van een organisatiestructuur.

Daartoe wordt samengewerkt met het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) en Möbius. De werkprocessen van de Raad werden in kaart gebracht en eerstdaags wordt op basis daarvan een werklastmeting opgestart, waarna ook de aanzet kan worden gegeven voor het uittekenen van een gefundeerd personeelsplan en kan met de zoektocht naar of de uitbouw van een geïnformatiseerd dossieropvolgingssysteem, op maat gesneden van de Raad, aangevangen worden.

Dit onderzoek zal bovendien objectief kunnen aantonen welke noden en behoeften dringend opgelost moeten worden en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn.

De eerste voorlopige resultaten hiervan worden begin juli 2010 verwacht. Het is de intentie van de Raad om zowel de Vlaamse Regering als het Vlaams Parlement hierover te informeren.

2. Wisselwerking tussen de werking van de Raad en zijn personeelsformatie

Uit de fragmentarische en voorlopige cijfergegevens met betrekking tot de huidige doorlooptijden kan afgeleid worden dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de opstartfase meer dan behoorlijk zijn streng trekt, ondanks de huidige beperkte personeelsbezetting en de krappe budgettaire ruimte.

Nochtans blijkt nu reeds duidelijk een structurele onderbezetting van de Raad, zowel in vergelijking met het in de VCRO voorziene personeelsbestand als ten opzichte van de huidige instroom van zaken.

Zoals reeds vermeld, ontbreekt de budgettaire ruimte om de aanwerving van 2 bijkomende – en decretaal voorziene – raadsleden ook maar te overwegen.

Dit is nochtans aangewezen om de huidige en de te verwachten instroom van dossiers te verwerken.

De Raad vraagt dan ook de noodzakelijke budgettaire middelen om het decretaal voorziene kader van raadsleden ook volledig te kunnen invullen.

De Raad is daarnaast voorstander om bij de verwachte stijging van het aantal dossiers, zowel kwantitatief als kwalitatief, in de toekomst de decretaal voorziene vijf raadsleden in de eerste plaats inhoudelijk meer te ondersteunen in plaats van het voorziene aantal raadsleden decretaal te wijzigen.

In de eerste plaats dient dit te gebeuren door de decretaal voorziene 5 adviseurs die de Vlaamse Regering in eerste instantie wou putten uit het departement RWO in het algemeen en zo mogelijk uit de dossierbehandelaars die ingezet werden voor de behandeling van de beroepsdossiers ingediend bij de Vlaamse Regering zoals dit bestond tot vóór de oprichting van de Raad.

Niettegenstaande onverdroten inspanningen, zowel van de Raad zelf als van de administratie, heeft tot op heden geen enkele ambtenaar met het decretaal vereiste diploma en de decretaal vereiste ervaring de overstap gemaakt naar het rechtscollege. Dit heeft uiteraard verregaande en onmiddellijke consequenties met betrekking tot de behandeling van zaken door de Raad.

De door de in aanmerking komende personeelsleden aangegeven hoofdreden daarvoor is de onduidelijkheid over het statuut van het personeel van het rechtscollege. Zoals gesteld, dringt minstens een aanpassing van het VPS waarbij de Raad zou vermeld worden als één van de instellingen van de Vlaamse overheid, zich op, maar is dit nog steeds niet gerealiseerd.

Daarom lijkt het inderdaad eveneens wenselijk om de aanwervingsvoorwaarden van de adviseurs te versoepelen.

Ten slotte wijst de Raad er op dat het decretaal vastgelegde personeelskader gebaseerd is op een jaarlijkse instroom van 300 à 350 dossiers. Deze aantallen worden in het eerste werkjaar van de Raad reeds na een half jaar bereikt.

De Raad is dan ook vragende partij om het personeelskader te herbekijken. Zo kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan de aanwerving van adjunct-griffiers, adjunct-adviseurs of het laten variëren van het aantal adviseurs in functie van het aantal te behandelen dossiers.

3. Een eerste aanzet tot organisatiestructuur

In de (huidige) visie van de Raad staan de 2 griffiers centraal in de dagelijkse organisatie van de Raad, waardoor de raadsleden zich in de eerste plaats kunnen concentreren op de eigenlijke bestaansreden en output van de Raad, zijnde de rechtspraak.

De functie van griffier bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen behelst immers meer dan de decretaal vastgelegde functiebenaming doet vermoeden. Naast het eigenlijke griffiewerk wordt van een griffier bij dit kleinschalige rechtscollege onder meer verwacht dat hij of zij – als jurist met ten minste vijf jaar nuttige beroepservaring – enerzijds actief meewerkt aan een optimale organisatie van de Raad en anderzijds meedenkt in het zoeken naar solide oplossingen bij juridische problemen die zich, los van de uitspraken van de Raad in concrete zaken, stellen.

In de praktijk is bovendien gebleken dat minstens één van beide griffiers die belast worden met de leiding van de griffie, ook best functioneert als algemeen beheerder van het rechtscollege om zo in te staan voor de algemene administratieve ondersteuning van de Raad.

Meer in het algemeen kan gesteld worden dat beide griffiers beschouwd dienen te worden als 'leidinggevende ambtenaren' en dan ook als zodanig zouden vergoed moeten kunnen worden (eventueel in het kader van een loopbaanplanning en/of gedifferentieerd naargelang het takenpakket van elke griffier) in plaats van de bij het besluit van de Vlaamse Regering vastgelegde graad van adjunct van de directeur. Dit laatste zal wellicht niet volstaan om voldoende gekwalificeerde griffiers aan te trekken voor de statutaire functie van onbepaalde duur. Aan de hand van het door Möbius, in samenwerking met AgO, opgezet project zullen deze noden meer dan waarschijnlijk ook aangetoond worden. De Raad roept op om hiermee rekening te houden in het kader van de opmaak van de begroting.

4. Een verantwoordelijk rechtscollege

De Raad is zich ten volle bewust van de financiële beperkingen, zeker in deze tijden van economische crisis, maar vraagt begrip voor de moeilijkheden en problemen die gepaard gaan met de opstart van niet zomaar een nieuwe dienst, maar van een Vlaams rechtscollege, dat uitdrukkelijk gewild is met bepaalde doelstellingen voor ogen die alleen maar gerealiseerd kunnen worden indien er voldoende middelen ter beschikking gesteld worden.

Het toekennen van het griffierecht dat nu op het Grondfonds van het departement RWO gestort wordt, aan de Raad zou een valabele oplossing kunnen inhouden.

Bovendien heeft de Raad reeds geopperd om een bijkomend griffierecht te vragen aan de verzoekende partij die niet alleen de vernietiging maar ook de schorsing van de

tenuitvoerlegging van een beslissing vraagt. Op dit ogenblik kan een verzoekende partij immers kosteloos ook de schorsing vorderen, wat uiteraard implicaties heeft voor de werklust van de Raad en de doorlooptijd van dossiers.

Tezelfdertijd suggereert de Raad ook een griffierecht te vragen aan elke tussenkomende partij in een procedure voor de Raad.

Op die manier kan immers gegarandeerd worden dat enkel de effectief belanghebbende partijen (bv. de 5 buurtbewoners van de aanpalende percelen) in plaats van ook een aantal 'geïnteresseerde' belanghebbenden (bv. alle 250 buurtbewoners) een tot nu toe kosteloos verzoek tot tussenkomst aan de Raad richten.

Het is immers zowel in het belang van de eigenlijke procespartijen (verzoekende partij, verwerende partij en ontvankelijk verklaarde tussenkomende partij(en)) als in het algemeen belang dat de Raad op een zo efficiënt mogelijke manier een zaak kan behandelen.

Anderzijds is de Raad een fervent voorstander van alle mogelijke maatregelen die de uitgaven terugdringen, zoals investeringen in informatica én synergiewinsten.

Synergiewinsten zullen in de toekomst gerealiseerd kunnen worden door de gezamenlijke huisvesting van de Raad en het Milieuhandavingscollege in het Ellipsgebouw.

Informatisering van de Raad is een prioriteit voor het rechtscollege, vermits zijn interne werking nog verder verfijnd zal kunnen worden door een (verdere) informatisering. Er mag evenwel niet uit het oog verloren worden dat informatisering pas zichtbare resultaten oplevert na aanzienlijke investeringen, die dan ook best gekaderd worden in een bredere visie op voltijdse Vlaamse administratieve rechtscolleges, zoals de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De Raad wenst ten slotte nogmaals te benadrukken dat hij de door het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering vooropgestelde doelstellingen wil realiseren.

Op het ogenblik dat de Raad krachtens artikel 4.8.31 VCRO uiterlijk op 15 oktober 2010 verslag uitbrengt aan de Vlaamse Regering en aan de voorzitter van het Vlaams Parlement over de stand van zaken die hangende zijn, zal de Raad volledigheidshalve eveneens zijn jaarverslag met daarin onder meer gedetailleerde cijfers aangaande het voorbije werkjaar (bv. het aantal tussenkomende partijen, het aantal zaken waarin ook om een schorsing wordt verzocht, de exacte doorlooptijden, etc.) tevens aan de leden van de commissie bezorgen.

SUGGESTIES TOT AANPASSING VAN HET DECREETSVOORSTEL

A. Inleiding

De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft met de nodige aandacht het decreetsvoorstel bestudeerd dat is neergelegd door leden van de meerderheidspartijen in het Vlaams Parlement.

Vanuit de dagelijkse werking van de Raad, de tot op heden opgedane praktijkervaring en rekening houdend met het door de Vlaamse Regering bekrachtigde reglement van orde wenst de Raad verschillende concrete suggesties te formuleren met het oog op het mogelijkerwijs amenderen en aanpassen van het voorliggende decreetsvoorstel en dat om de werking van de Raad verder te optimaliseren.

De suggesties zijn aan de hand van track changes en ingevoegde opmerkingen in de tekst van het decreetsvoorstel – voor zover het betrekking heeft op de Raad (d.i. de artikelen 21 tot en met 32) – zelf verwerkt.

B. Voorstel van decreet met suggesties van de Raad

Art. 21. Aan artikel 4.8.3, §3, van dezelfde codex wordt de volgende zin toegevoegd:

“De voorzitter kan die bevoegdheid delegeren.”.

Art. 21bis. Aan artikel 4.8.5, §3, tweede lid worden de woorden “, de medewerking als spreker aan studiedagen of de medewerking als auteur aan publicaties” toegevoegd.

Verantwoording: *Deze toevoeging maakt het mogelijk dat de raadsleden voor dergelijke sporadische ad-hoc opdrachten of wetenschappelijke bijdragen een vergoeding kunnen ontvangen.*

Art. 22. In artikel 4.8.6 van dezelfde codex worden volgende de wijzigingen aangebracht:

1° in §2, punt 2°, wordt het woord “tien” vervangen door het woord “vijf”;

| 2° een vierde paragraaf wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Zolang niet alle benoemingen, bedoeld in §2 en §3, voor een eerste maal zijn gebeurd, kunnen de functies van adviseur en administratief personeel gedurende een periode van maximaal zes maanden na het van kracht worden van deze bepaling, uit-

geoefend worden door personeelsleden van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, na akkoord van de Raad.

De Vlaamse Regering en de organen van het Ministerie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, kunnen geen instructies geven aan de hierboven vermelde personeelsleden en kunnen geen verantwoording vragen omtrent de wijze van uitoefening van de door hen uitgeoefende functie bij de Raad.

Het hiërarchisch en functioneel gezag over de adviseurs en het administratief personeel wordt uitgeoefend door de voorzitter van de Raad.”.)

Verantwoording: *Het toevoegen van een specifieke bepaling om een tijdelijke terbeschikkingstelling van personeelsleden van het departement RWO bij de Raad te omkaderen, lijkt de Raad in de huidige stand van zaken nog onvoldoende bij te dragen tot een oplossing.*

Zie hiervoor verder de algemene toelichting m.b.t. de personeelsformatie.

Art. 23. Aan artikel 4.8.9 van dezelfde codex wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het reglement van orde kan nadere regels inzake procedure en inzake de werking en de organisatie van de Raad bepalen.”.

Art. 24. Artikel 4.8.10 van dezelfde codex wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.8.10. Het reglement van orde deelt de Raad in kamers in en bepaalt de wijze waarop beroepsdossiers aan de kamers worden toegewezen. De voorzitter kan aanvullende kamers samenstellen indien de werklast dat vereist.

Verantwoording: *Vanuit de dagelijkse praktijk van de Raad en gelet op het door de Vlaamse Regering bekrachtigde reglement van orde m.b.t. de verdeling van de Raad in kamers, is deze zin overbodig.*

De kamers houden zitting met één raadslid. Zij houden evenwel zitting met drie raadsleden in de gevallen waarin zulks nodig wordt geacht om de eenheid van de rechtspraak te garanderen of wanneer juridische moeilijkheden daartoe aanleiding geven. De voorzitter Raad bepaalt de samenstelling van de meervoudige kamers en wijst de kamervoorzitters ervan aan.

Verantwoording: *Het reglement van orde van de Raad stelt dat de algemene vergadering het prerogatief van deze bevoegdheid heeft. Bijgevolg is het wenselijk om ‘voorzitter’ te vervangen door ‘Raad’.*

Elke kamer zetelt met één griffier of zittingsgriffier toegevoegd griffier.

Verantwoording: *Het door de Vlaamse Regering bekrachtigde reglement van orde van de Raad hanteert de term 'toegevoegde griffier' in plaats van 'zittingsgriffier'.*

Onder de voorwaarden, bepaald in het reglement van orde, kan de voorzitter-Raad één of meerdere adviseurs tijdelijk gelasten met het uitoefenen van de taak van zittingsgriffier toegevoegd griffier.

Bij afwezigheid of onbeschikbaarheid van beide griffiers kan de voorzitter-Raad aan één der adviseurs tijdelijk het mandaat van griffier toevertrouwen.”.

Verantwoording: *Cf. bovenstaande.*

Art. 25. Artikel 4.8.13 van dezelfde codex wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.8.13. In elke stand van het geding kan de voorzitter van de Raad, evenals de andere door hem gemachtigde raadsleden na delegatie als vermeld in artikel 4.8.3, §3, ter voorkoming van een moeilijk te herstellen nadeel en op grond van ernstige middelen, een bestreden vergunningsbeslissing schorsen bij wijze van voorlopige voorziening. De schorsingsbeslissing wordt ambtshalve of op verzoek genomen.”.

Verantwoording: *Met deze aanpassing blijft de terminologie zoals gehanteerd in artikel 21 van dit decreetsvoorstel behouden. Een machtiging en een delegatie hebben immers een verschillende finaliteit.*

Art. 26. Aan artikel 4.8.16, §3, van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden tussen de woorden “Het verzoekschrift wordt” en het woord “gedagtekend”, het woord “ondertekend door de partij,” ingevoegd;

Verantwoording: *Omdat het verzoekschrift zowel ondertekend kan worden door de verzoeker als door een eventuele raadsman, is het aangewezen om ‘door de partij’ te schrappen.*

2° in het tweede lid wordt een nieuw punt 2° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“de uiteenzetting van het belang van de verzoeker:”

Verantwoording: *Vanuit de dagelijkse praktijk van de Raad blijkt dat het nuttig en noodzakelijk is dat het belang van de verzoekende partij onmiddellijk in het verzoekschrift, het initiële processtuk, opgenomen wordt, vermits dit een ontvankelijkheidsvereiste is die de Raad in elke zaak dient te beoordelen.*

3° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt:

“Aan het verzoekschrift wordt een afschrift van de bestreden beslissing gehecht. Het reglement van orde kan nadere vorm- en procedurevereisten vaststellen.”.

Art. 27. In artikel 4.8.17, §1, tweede lid, van dezelfde codex worden tussen de woorden “de verweerder” en de woorden “en aan de belanghebbende bij de zaak” de woorden “, aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het betrokken onroerend goed gelegen is” ingevoegd.

Verantwoording: Deze aanvulling is niet nodig, gelet op artikel 4.8.16, §1, 2°, 3° of 6° VCRO. Conform deze bepaling krijgt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente reeds telkens een afschrift van het verzoekschrift toegestuurd door de griffier van de Raad.

Indien alsnog deze woorden worden toegevoegd vanuit de ratio van artikel 5.1.2, §1, 5° VCRO, is het wellicht aangewezen om de woorden “aan de gemeente waar het betrokken onroerend goed gelegen is” in te voegen, gelet op het feit dat het de gemeente is die verplicht is om een vergunningenregister op te maken.

Bovendien zou het in dat geval aan te bevelen te zijn om, naar analogie met artikel 33 van het decreetsvoorstel, een lid toe te voegen waardoor deze kennisgeving niet langer vereist is, indien reeds een afschrift werd verstuurd of moet verstuurd worden op basis van een andere bepaling van de VCRO.

Art. 28. In artikel 4.8.18 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord “griffierecht” wordt telkens vervangen door het woord “rolrecht”;

Verantwoording: Volgens het VCRO is de verzoeker een griffierecht verschuldigd. Dit griffierecht wordt als onderdeel van de kosten op het ogenblik van een uitspraak (arrest) door de Raad ten laste gelegd van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt (art. 4.8.26, §2 VCRO).

De griffierechten worden conform artikel 4.8.18 VCRO door de verzoekers gestort op rekening van het Grondfonds dat door het departement RWO beheerd wordt. Deze gelden komen tot op heden niet aan de Raad toe.

Vanuit het beleidsdomein RWO werd aan de Raad gesignaleerd dat er nagedacht wordt om de inkomsten aan griffierechten die op het Grondfonds gestort worden, toe te laten komen aan de Raad om op deze manier de variabele werkingskosten van het rechtscollege die afhankelijk van het aantal en het type binnenkomende verzoekschriften gegenereerd worden (zie ook de algemene beschouwingen m.b.t. de financiële aspecten van de werking van de Raad), op te vangen en bovenal om de na te streven onafhankelijkheid van het rechtscollege te garanderen. Deze variabele werkingskosten zijn immers substantieel, onder meer gelet op het feit dat de decreetgever verlangt dat alle

betekeningen, kennisgevingen en oproepingen per beveiligde zending gebeuren (art. 4.8.14 VCRO).

Het decreet zelf bevat geen definitie van het griffierecht.

De Commissie Modernisering Rechterlijke Orde omschrijft 'griffierecht' als een belasting gevestigd op de hiernavolgende in de hoven en rechtbanken gedane verrichtingen:

“1° het ter rol brengen van zaken, de inschrijving in het register der verzoekschriften en de inschrijving in het register van de vorderingen in kort geding; (rolrechten)

2° het opstellen van akten van de griffiers, van vóór hen verleden akten, van zekere akten van de rechters en van de ambtenaren van het openbaar ministerie; (opstelrechten)

3° het afleveren van uitgiften, kopieën of uittreksels uit akten, vonnissen en arresten en van kopieën van andere stukken die op de griffie worden bewaard; (expeditierechten)”.

Deze omschrijving die een groot deel van de dossiergebonden en bijgevolg variabele werkingskosten van de griffie omvat, is een woordelijke overname – behoudens de toegevoegde termen 'rolrechten', 'opstelrechten' en 'expeditierechten' – van artikel 268 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.

Gelet op de ratio van de dekking van de variabele werkingskosten, kan ervoor worden gepleit het begrip 'griffierecht' in het VCRO alsnog te behouden en in voormelde zin op te vatten, en dus niet te wijzigen in en te beperken tot 'rolrechten'.

2° in het laatste lid worden de woorden “tenzij de verzoeker gegronde redenen kan aanbrengen voor dit verzuim” opgeheven;

3° aan het laatste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“De niet tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd.”

Verantwoording: Deze bijkomende bepaling zal geen toegevoegde waarde hebben, gelet op de wijziging die in het artikel aangebracht wordt met bovenstaande opheffing in 2°.

Art. 28bis. Aan artikel 4.8.19 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, derde lid worden tussen de woorden “Een verzoekschrift tot tussenkomst wordt” en het woord “gedagtekend”, het woord “ondertekend,” ingevoegd;

Verantwoording: *Deze bijkomende bepaling is naar analogie met de voorgestelde aanvulling in gelijklopende zin m.b.t. het verzoekschrift van de verzoeker in artikel 26 van dit decreetsvoorstel.*

2° in §1, derde lid wordt voor punt 2° dat punt 3° wordt, een nieuw punt 2° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“de uiteenzetting van het belang van de tussenkomende partij;”

Verantwoording: *Vanuit de dagelijkse praktijk van de Raad blijkt dat het nuttig en noodzakelijk is dat het belang van de verzoeker tot tussenkomst onmiddellijk in het verzoek tot tussenkomst opgenomen wordt, vermits dit een ontvankelijkheidsvereiste is die de Raad in elke zaak dient te beoordelen.*

Dit is tevens naar analogie met de voorgestelde wijziging van artikel 4.8.16, §3 VCRO.

3° in §1 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het reglement van orde kan nadere vorm- en procedurevereisten vaststellen.”

Verantwoording: *Deze bijkomende bepaling is naar analogie met de voorgestelde aanvulling in gelijklopende zin m.b.t. het verzoekschrift van de verzoeker in artikel 26 van dit decreetsvoorstel.*

4° een paragraaf 5 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“De tussenkomende partij is een griffierecht verschuldigd.

Het griffierecht wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De griffier brengt de tussenkomende partij schriftelijk op de hoogte van het verschuldigde bedrag.

Het griffierecht wordt gestort op rekening van het grondfonds, vermeld in artikel 5.6.3. De storting wordt verricht binnen een door de Raad vastgestelde termijn, die niet korter mag zijn dan vijftien dagen en die ingaat de dag na deze van de betekening, vermeld in het derde lid. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is gestort, wordt de tussenkomst alsnog niet-ontvankelijk verklaard.”

Verantwoording: *De Raad voor Vergunningsbetwistingen is – opnieuw vanuit de dagelijkse praktijk – vragende partij om tussenkomende partijen (en ook verzoekende partijen die naast de annulatie, tevens de schorsing van de bestuursbeslissing vragen) een griffierecht te laten betalen van 175 euro.*

Wat de tussenkomende partijen betreft, kan op die manier gegarandeerd worden dat enkel de effectief belanghebbende partijen

(bv. de 5 buurtbewoners van de aanpalende percelen) in plaats van ook een aantal 'geïnteresseerde' belanghebbenden (bv. alle 250 buurtbewoners) een tot nu toe kosteloos verzoek tot tussenkomst aan de Raad richten.

Het is immers zowel in het belang van de eigenlijke procespartijen (verzoekende partij, verwerende partij en ontvankelijk verklaarde tussenkomende partij(en)) als in het algemeen belang dat de Raad op een zo efficiënt mogelijke manier een zaak kan behandelen.

Art. 28ter. In artikel 4.8.20, §1 van dezelfde codex worden het woord "termijn" vervangen door het woord "vervaltermijn".

Verantwoording: Waar artikel 4.8.20, §2 VCRO het terecht heeft over een vervaltermijn voor de verzoeker om een wederantwoordnota in te dienen, is dit niet duidelijk voor het indienen door de verweerder van een antwoordnota. Deze voorgestelde wijziging verduidelijkt dat ook voor de verweerder een vervaltermijn geldt om een antwoordnota in te dienen.

Art. 29. In artikel 4.8.22 van dezelfde codex worden de woorden "behoudens hun pleitnota's" opgeheven.

Art. 30. In artikel 4.8.25 van dezelfde codex wordt het laatste lid opgeheven.

Art. 31. In artikel 4.8.26, §2, van dezelfde codex wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De Raad legt in zijn uitspraak het geheel van de kosten ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt. De kosten bestaan uit het ~~rolrecht~~ griffierecht, vermeld in artikel 4.8.18, het getuigengeld en alle andere kosten die overeenkomstig het reglement van orde ten laste van de partijen kunnen worden gelegd."

Verantwoording: Ook hier dient – gelet op bovenstaande verantwoording met betrekking tot het griffierecht – de term griffierecht behouden te blijven en bijgevolg niet vervangen te worden door de term 'rolrecht'.

Art. 32. In artikel 4.8.27 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden tussen de woorden "aan de partijen" en de woorden " binnen een ordetermijn van vijftien dagen" de woorden "en aan ~~het college van burgemeester en schepenen van~~ de gemeente waar het betrokken onroerend goed gelegen is" ingevoegd;

Verantwoording: Gelet op artikel 5.1.2, §2 VCRO dat bepaalt dat het de gemeenten zijn die verplicht zijn om een vergunningenregister op te maken, is het wenselijk om deze overheid een afschrift te bezorgen van de uitspraken van de Raad.

2° in het tweede lid wordt het woord "besluiten" vervangen door het woord "uitspraken";

3° een derde lid wordt toegevoegd.

Verantwoording: Zie de verantwoording hieronder bij het voorgestelde artikel 32ter.

Art. 32bis. In artikel 4.8.30 van dezelfde codex wordt het woord 'geanonimiseerde' opgeheven.

Verantwoording: Conform artikel 4.8.23 VCRO zijn de zittingen van de Raad openbaar. Bijgevolg kan elke burger een zitting bijwonen, waardoor per definitie de verschillende procespartijen identificeerbaar zijn. Derhalve mist het geanonimiseerd publiceren van de uiteindelijke uitspraak zijn doel. Bovendien gaf de decreetgever in de memorie van toelichting (Parl. St. VI. Parl. 2008-09, 2011/1) geen specifieke reden op waarom dit geanonimiseerd zou moeten gebeuren. Daarnaast werd de Raad van State in het verleden ook geen dergelijke restrictie opgelegd inzake uitspraken omtrent vergunningsbetwistingen. Wel zal de Raad in zijn reglement van orde een uitzonderingsbepaling opnemen dat voor zaken waarvan de zitting uitzonderlijk niet openbaar is, ook de uitspraak geanonimiseerd op de website wordt gepubliceerd.

Art. 32ter. Aan dezelfde codex wordt een artikel 4.8.32 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het reglement van orde van de Raad bepaalt de rechten die verschuldigd zijn voor diensten verstrekt door de griffie van de Raad."

Verantwoording: Deze nieuwe bepaling die initieel als derde lid aan artikel 4.8.27 VCRO zou toegevoegd worden, heeft geen uitstaans met de andere bepalingen in artikel 4.8.27, noch met de 'Onderafdeling 6. Beraadslaging en uitspraak'. Vandaar is het opportuun om deze bepaling onder te brengen onder 'Afdeling 6. Diverse bepalingen'.

BIJLAGE 2:

Nota Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Voorstel van decreet wijziging VCRO

Overzicht belangrijkste wijzigingen en standpunt

Inhoud

Inhoud.....	55
1. Inleiding	56
2. Overzicht belangrijkste wijzigingen	56
2.1 Intergemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar gemakkelijker mogelijk	56
2.2 Duur voorkeurecht in RUP zelf bepaald	57
2.3 Aanpassing plannen bij vergunningsaanvragen	57
2.4 Plaatsing zonnepanelen of zonneboilers gemakkelijker mogelijk	58
2.5 Handelingen die zijn vrijgesteld van vergunningsplicht toch strafbaar als lokale voorschriften ze verbieden.....	59
2.6 Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften in BPA's beperkt	60
2.7 Langere geldigheidsduur planologisch attest	61
2.8 Gemeenten vergunnen aanvragen semipublieke rechtspersonen	62
2.9 Verduidelijk onafhankelijkheid stedenbouwkundig ambtenaar.....	62
2.10 Administratieve taken verwezen naar gemeentelijk personeel	63
2.11 Aanplakking vergunning gewijzigd	65
2.12 'Op punt' stellen werking Raad voor Vergunningsbetwistingen	65
2.13 Gunstregeling voor aanvragen in woonuitbreidingsgebieden uitgebreid	65
2.14 Werking Hoge Raad Handhavingsbeleid aangepast	66
2.15 Niet ontvoogde gemeenten hebben voortaan ook inspraak op vergaderingen van de Hoge Raad handhavingsbeleid.....	66
2.16 Regeling verval verkavelingsvergunningen herzien	66
2.17 Inwerking treding	67
3. Eigen opmerkingen.....	67
3.1 Regel de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar	67
3.2 Meer tijd akteneming melding.....	68
3.3 Voorkom onnodige schrijverij	68
3.4 Verhouding stedenbouwkundige en milieuvergunning en stedenbouwkundige en milieumelding	69
3.5 Breid de openbare onderzoeken uit op een specifiek onderdeel.....	69
3.6 Eéngemaakte beroepsprocedure:	70
3.7 Verduidelijk aanvang beroepstermijn	70
3.8 Advisering op vrijwillige basis moet kunnen	70
4. Meer info.....	71

1. Inleiding

De VVSG is uitgenodigd voor een hoorzitting in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed van het Vlaams Parlement over het voorstel van wijziging van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening¹. Dit voorstel van decreet heeft als doel om een aantal technische wijzigingen door te voeren.

Onderstaande tekst geeft telkens kort de inhoud van de die voorstellen weer, die het meest relevant zijn voor de gemeenten, gevolgd door het VVSG-standpunt. Het standpunt laat zich als volgt te lezen:

:) = dit is positief voor gemeenten

:(= dit is negatief voor gemeenten

:[= dit vraagt om verduidelijking

2. Overzicht belangrijkste wijzigingen

2.1 Intergemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar gemakkelijker mogelijk

Op dit moment kan een gemeente ervoor kiezen een intergemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar aan te stellen, maar dient te zich te beperken tot de samenwerkingsvorm van 'interlokale vereniging' of die van 'stichting'. Het voorstel van decreet stelt voor deze 'voorkeuze' die de huidige VCRO maakt over de vorm waarop een intergemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar kan worden aangesteld, te laten vallen (art. 3 voorstel van decreet).

Een gemeente telt een paar duizend inwoners. Ze tracht een stedenbouwkundig ambtenaar aan te werven, maar zonder succes. De aanpalende gemeenten hebben géén interesse om hun stedenbouwkundig ambtenaar uit te lenen, omdat er voldoende werk is. De gemeente is aangesloten bij een intercommunale. De intercommunale is bereid een stedenbouwkundig ambtenaar ter beschikking te stellen. Dat zou voor de gemeente ideaal zijn, ook al omdat op die manier kan worden teruggevallen op een uitgebreider team bij complexe aangelegenheden. De intercommunale is echter een dienstverlenende intergemeentelijk samenwerkingsverband. Daardoor kan momenteel niet via de intercommunale worden gewerkt en raakt de gemeente niet ontvoegd.

:) De voorgestelde aanpassing een goede zaak: indien de Vlaamse overheid intergemeentelijk samenwerken wil bevorderen, dient ze niet op voorhand bepaalde samenwerkingsvormen uit te sluiten. Samenwerkingsvormen die ze via het Decreet Intergemeentelijke Samenwerking juist wil stimuleren.

¹ het gaat over voorstel van decreet van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceyssens en Bart Martens, de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint en Tinne Rombouts houdende aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en van het decreet van 10 maart 2006 houdende decretale aanpassingen inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed als gevolg van het bestuurlijk beleid (stuk 349).

Overigens stellen sommigen dat het nodig is bepaalde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden uit te sluiten omwille van belangenvermenging: een personeelslid in dienst van een intercommunale zou op het vlak van planning en vergunningverlening weinig kritisch zijn. De VVSG vindt dit echter geen doorslaggevend argument:

- De intergemeentelijke ambtenaar bereidt slechts voor, uiteindelijk is het het college dat vergunt of een advies over een vergunningsaanvraag geeft in het kader van de bijzondere procedure en de gemeenteraad die plannen vaststelt.
- Gemeenten, provincies, gewest kunnen aan projectontwikkeling doen. Sterker: de wens is juist dat gemeenten, provincies, gewest meer een actief grond- en pandenbeleid gaan voeren. Op dat moment ontstaat de situatie dat elke gemeente, provincie of gewest enerzijds plannen opmaakt en anderzijds aan projectontwikkeling doet. Hetgeen mogelijk is voor de gemeenten, provincies en gewest, dient ook mogelijk te zijn voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, als verlengstuk van de lokale besturen.

2.2 Duur voorkepriht in RUP zelf bepaald

Gemeenten kunnen in een RUP gebieden afbakenen waar het recht van voorkepriht op van toepassing is. Het voorstel van decreet wil dat gemeenten voortaan in het RUP zelf aangeven hoelang dit voorkepriht van toepassing is, met een max van 15 jaar (art. 6 en 49).

:) Dit is een verbetering: gemeenten kunnen immers de toepassing van het recht van voorkepriht niet zelf afdwingen. Daardoor is het instrument van het recht van voorkepriht binnen een RUP nu een lege doos, omdat de duurtijd nu decretaal beperkt is tot vijf jaar. In een dergelijk korte periode kan een overheid onvoldoende strategische aankopen doen om daadwerkelijk uitvoering te geven aan een plan. Daarvoor vinden er meestal te weinig verkopeningen plaats. Bij een looptijd van 15 jaar is die kans wat groter. Daardoor wordt het een wat interessanter instrument. De datum van 15 jaar lijkt echter willekeurig gekozen, als een compromis tussen 'lang' en 'kort'. Wij pleiten voor een maximale duur van het voorkepriht van één generatie, nl. 25 jaar. Dat vergroot de slagkracht van het voorkepriht, met een duidelijke tijdshorizon

2.3 Aanpassing plannen bij vergunningsaanvragen

In beroep is de deputatie bevoegd om stedenbouwkundige en verkavelingsaanvragen te beoordelen. Zij heeft echter niet, zoals het college bij de beoordeling in eerste aanleg, de mogelijkheid om voorgelegde plannen beperkt aan te laten passen. In dit voorstel krijgt de deputatie deze mogelijkheid wél. Bedoeling is dat sneller kan worden vergund, doordat een aanvrager bij een voorgenomen wijziging niet terug naar af moet en een nieuwe aanvraag bij de gemeente moet indienen.

Het moet altijd gaan om 'kennelijk bijkomstige zaken': dus om zaken waarvoor voor iedereen, vriend en vijand, het evident is dat het om een manifest bijkomstige zaak, een 'onbenulligheid', gaat. Het kan daarbij bijvoorbeeld niet gaan om zaken waarvoor een nieuw openbaar onderzoek wordt gehouden. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan om een wijziging die de hoogte van de daknok een meter lager moet zijn,

de voorwaarde om een garagepoort in hout uit te voeren, het voorzien van een eigen waterzuiverings- en afvoersysteem of de voorwaarde om de kruin van hoogstammige bomen te snoeien² (art. 8).

:) In het kader van de devolutieve werking van beroepen bij de provincie, kunnen we ons achter het idee scharen dat ook provincies in beroep voorwaarden kunnen opleggen, zolang het, net zoals bij de gemeenten, blijft gaan om kennelijk bijkomstige zaken. Zodra het zou gaan om een wezenlijke aanpassing dient de gemeente er zich weer over uit te spreken.

2.4 Plaatsing zonnepanelen of zonneboilers gemakkelijker mogelijk

Er is al een regeling dat zonnepanelen of zonneboilers in principe zijn vrijgesteld van een vergunning, voor zover ze tenminste niet strijdig zijn met de stedenbouwkundige voorschriften.

Daar wrong het schoentje: nogal wat woonwijken maken deel uit van een BPA of van een verkaveling. In de voorschriften wordt vervolgens de dakbedekking beperkt. Meestal wordt er niet gesproken over dakbedekking met geïntegreerde zonnepanelen, omdat deze tijdens de opmaak van het BPA of afgifte van de verkavelingsvergunning nog niet bestonden.

Het voorstel van decreet bepaalt dat de plaatsing van dergelijke zaken op het dak toch mogelijk is, omdat dergelijke zaken niet als 'afwijkend' worden beschouwd, tenzij de stedenbouwkundige of verkavelingsvoorschriften expliciet dergelijke zaken zouden verbieden (art. 10).

:) Dit is een goed voorstel. Veel tijd gaat nu verloren aan het doorlopen van een afwijkingsprocedure, om het aangevraagde uiteindelijk vrijwel altijd te vergunnen.

Het lijkt ons aangewezen om deze regelgeving ook van toepassing te laten zijn op ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Het lijkt ons wel aangewezen te verduidelijken wat een 'dakvlak' is en wanneer zonnepanelen of zonneboilers zijn geïntegreerd met dat dakvlak. Vallen platte daken eronder? Moeten de panelen evenwijdig met het schuin of platdak liggen, of mogen ze ook een andere hellingsgraad hebben? Bovendien is de verwoording in dit artikel afwijkend van de formulering in het huidige Vrijstellingenbesluit³. Dit zou best overeenstemmen.

³ fotovoltaïsche zonnepanelen en/of zonneboilers op een plat dak en fotovoltaïsche zonnepanelen en/of zonneboilers geïntegreerd in het hellende dakvlak, behalve op beschermde of voorlopig beschermde monumenten, op gebouwen in voorlopig of definitief beschermde landschappen, op gebouwen gelegen in voorlopig of definitief aangeduide ankerplaatsen en erfgoedlandschappen, op gebouwen gelegen in beschermde of voorlopig beschermde stads- en dorpsgezichten, op gebouwen in voorlopig of definitief beschermde archeologische monumenten of zones en op gebouwen opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed

2.5 Handelingen die zijn vrijgesteld van vergunningsplicht toch strafbaar als lokale voorschriften ze verbieden

Handelingen uitvoeren in strijd met de voorschriften van een RUP of plan van aanleg zijn strafbaar.

Sinds het van kracht worden van het VCRO geldt die strafbaarheid echter niet meer voor zaken die verboden zijn in een RUP, maar die te maken hebben met onderhoudswerken of die zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht. Dergelijke zaken mogen niet worden uitgevoerd, omdat het RUP ze verbiedt, maar anderzijds kan er vanuit de stedenbouwregelgeving géén vervolging worden ingezet (zie art.6.1.1 2° VCRO).

Door de herformulering in het voorstel van decreet geldt voortaan dat onderhoudswerken of handelingen die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunningsplicht voortaan niet als strijdig met de voorschriften van een gewestplan, gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan worden beschouwd.

Omdat het uitvoeren ervan niet strijdig met de voorschriften wordt beschouwd, en ze op Vlaams niveau zijn vrijgesteld, kunnen dergelijke handelingen dan ook gewoon worden uitgevoerd. Daarmee geldt voortaan het principe dat zaken die zijn vrijgesteld of onderhoudsplichtig zijn gewoon kunnen. Een burger kan dan ook niet meer naar de rechter stappen omdat hij vindt dat een bepaalde stedenbouwkundige voorschrift van een gewestelijk of provinciaal plan niet is gerespecteerd. Vanzelfsprekend kan buurman kan nog altijd naar de rechtbank stappen als hij meent dat bepaalde sectorale regelgeving, bijvoorbeeld het burgerlijk wetboek (evenwicht tussen de erven) niet is gerespecteerd, bijvoorbeeld door de aanleg van een zwembad, dat tot op heden in strijd is met de stedenbouwkundige voorschriften. Hij kan voortaan echter niet meer de strijdigheid met stedenbouwkundige voorschriften invoeren.

Voor *gemeentelijke plannen* is de regeling anders, daarvoor is bepaald dat wél de voorschriften blijven gelden: dus als bepaalde onderhoudswerken of van vergunningsplicht vrijgestelde handelingen strijdig zijn met de voorschriften van een BPA of gemeentelijk RUP of verkavelingsvergunning, dan mogen ze niet worden uitgevoerd. De gemeente kan ook (weer) dergelijke kleinere overtredingen via de correctionele rechtbank aanpakken, omdat de niet strafbaarheid van onderhoudswerken of vrijgestelde handelingen wordt geschrapt in art. 6.1.1 2° VCRO. Een burger kan ook naar de burgerlijke rechtbank en zich daarbij (mede) baseren op het verbod via de stedenbouwkundige voorschriften

Gemeenten die echter menen dat er voorschriften zijn waar men in het verleden te streng is geweest door onderhoudswerken of bepaalde thans vrijgestelde handelingen te verbieden, maar die, mede gelet op voortschrijdende inzichten best kunnen, kan een gemeente een stedenbouwkundige verordening opmaken met een lijst van plannen en verkavelingsvergunningen waar handelingen die zijn vrijgesteld toch niet worden beschouwd als strijdig met voorschriften (art.10 en 38).

:[

- We merken op dat bepalingen in verordeningen bepalingen in ruimtelijke uitvoeringsplannen niet kunnen opheffen (zie art. 2.3.3 VCRO). De VVSG vraagt dan ook nog eens te onderzoeken of de werkwijze, waar we inhoudelijk dus achter staan, wel kan.

- Wij zijn voorstander ervan dat niet door één beslissing op Vlaams niveau, niet meer zou kunnen worden opgetreden tegen strijdigheden met gemeentelijke voorschriften, zeker omdat gemeentelijke plannen vaak detailvoorschriften kennen die op die manier via maatwerk de randvoorwaarden voor inrichting van de ruimte regelen. Wij zijn dan ook tevreden dat de handhavende overheid weer de mogelijkheid heeft, weliswaar beperkt in tijd, om ertegen op te treden. Tegelijkertijd wijzen we wel op de ingewikkelde situatie die ontstaat rond het kunnen optreden tegen verboden onderhoudswerken of vrijgestelde handelingen.
- Hoe zit het met de voorschriften in verordeningen van de diverse niveaus, die zijn vrijgesteld op Vlaams niveau van vergunning? Daarover is nu niet bepaald of deze strafbaar zijn of niet. De gemeenten zijn er voorstander van dat ook de voorschriften in gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen gerespecteerd dienen te worden, ook al zouden deze verordeningen onderhoudswerken of handelingen omschrijven die op Vlaams niveau zijn vrijgesteld.
Nogal wat gemeenten hebben bijvoorbeeld gemeentelijke verordeningen die verhardingen tegengaan, terwijl verhardingen onder bepaalde voorwaarden is vrijgesteld.
- Kan de gemeenteraad ook in een stedenbouwkundige verordening bepalen dat slechts voor bepaalde geografische *delen* van een BPA, RUP of verkaveling onderhoudswerken of handelingen die zijn vrijgesteld niet beschouwd worden als strijdig met voorschriften, of moet men voor de afbakening van het hele BPA, RUP of verkaveling kiezen?
■
- Als de gemeente ervoor kiest via een stedenbouwkundige verordening een lijst met BPA's, RUP's, verkavelingen (en verordeningen) op te stellen waarin verboden onderhoudswerken of handelingen die op Vlaams niveau vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunningsplicht, niet als strijdig worden beschouwd, dient ze dan alle onderhoudswerken of vrijgestelde werken die in het betreffende plan staan opgesomd als niet strijdig te beschouwen, of kan/moet de gemeente zich in de verordening beperken tot een expliciete lijst van bepaalde onderhoudswerken en handelingen?

2.6 Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften in BPA's beperkt

De overheid mag bij het beoordelen van een vergunningsaanvraag in bepaalde gevallen afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften (zie art. 4.4.9 VCRO). Eén van de gevallen wanneer dat kan is indien de aanvraag zich situeert in een plan van aanleg (dus niet een ruimtelijk uitvoeringsplan, maar wel een BPA of gewestplan) en het gevraagde kan worden vergund op grond van de een vergelijkbare categorie van de 'standaardtypebepalingen'. Daardoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk dat in landbouwgebied zonder de opmaak van een RUP de plaatsing van grote windmolens overwogen kan worden. Deze regelgeving geldt echter ook voor BPA's, terwijl BPA's toch een heel ander karakter hebben dan de 'oude' gewestplannen. Die zijn heel algemeen, terwijl BPA's gedetailleerd zijn. Het voorstel van decreet

houdt in dat op grond van de overeenstemming met een standaardtypebepaling afwijken van de voorschriften niet meer mogelijk is voor zover die voorschriften voorkomen uit een BPA (art. 11).

:) Dit is een goed voorstel, omdat het de BPA's die gemeenten vaak met veel energie en moeite hebben opgesteld, 'intact' laat. Gemeenten kunnen verouderde BPA's beter herzien.

2.7 Langere geldigheidsduur planologisch attest

Een planologisch attest geeft aan een bestaand bedrijf al dan niet behouden kan worden op de plaats waar het gevestigd is. Bij een positief planologisch attest is de betrokken overheid verplicht binnen het jaar een RUP of BPA op te maken en kan het bepalen dat binnen het jaar na afgifte van het planologisch attest de vergunningverlenende overheid mag afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften. Ze mag maar afwijken voor zover het gaat over de korte termijn behoefte gaat, voor de lange termijn behoeften moet het RUP of het BPA worden afgewacht.

Het planologisch attest vervalt sowieso vijf jaar na afgifte, maar onder meer ook als binnen het jaar na afgifte toch geen aanvraag werd ingediend voor een stedenbouwkundige vergunning (art. 4.4.28). De voorstel van decreet maakt duidelijk dat ook wanneer er binnen het jaar geen stedenbouwkundige aanvraag werd ingediend, de plannende overheid moet doorgaan met de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

:(Het voorstel van decreet betreft vooral een verduidelijking. Het is logisch dat indien door een positief planologisch attest het engagement wordt aangegaan dat een plan wordt opgesteld dat de inrichting van het gebied nader regelt, dit engagement ook wordt nagekomen.

Principieel vinden de gemeenten echter niet dat in gebieden waar de overheid zich al heeft uitgesproken heeft over de ordening van een gebied (via een gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of BPA) de bedrijven die in dit gebied zijn gelegen, telkens weer via het planologisch attest mogelijkheid hebben een bevestiging/verruiming van de van toepassing zijnde voorschriften te vragen. Dit ondermijnt het systematisch werken van de overheid.

Stel een bedrijf wordt overgenomen. Voorafgaand aan de verkoop krijgt de koper alle stedenbouwkundige informatie via het vergunningenregister. Daaruit blijkt dat volgens de voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan tot 7 meter mag worden uitgebreid. Na aankoop wordt een uitbreiding van het bedrijf aangevraagd tot 8 meter. De gemeente weigert wegens strijdig met voorschriften, waarop de het bedrijf een planologisch attest aanvraagt. De gemeente kan dit natuurlijk weigeren, maar hierdoor gaat wel tijd en energie verloren. Doordat de planningscapaciteit van een gemeente grenzen kent, worden andere plannen daardoor uitgesteld.

De regelgeving zou ook zodanig moeten worden aangepast dat planologische attesten enkel kan worden aangevraagd:

1) in gemeenten die nog geen structuurplan hebben (dus nog BPA's opstellen. Maar doordat de opmaak van BPA's die afwijken van het gewestplan niet meer mogelijk is, kunnen bedrijven in moeilijkheden. Een planologisch attest kan dan een oplossing bieden, doordat afwijken wél mogelijk wordt).

2) in gemeenten die wel een structuurplan hebben (en dus ook een visie hebben en RUP's opstellen die kunnen afwijken van het gewestplan) enkel een planologisch attest kan worden aangevraagd door die bedrijven die niet in een BPA of RUP zijn gesitueerd. Voor bedrijven die zich binnen deze zones bevinden mag ervan uit worden gegaan dat de plannende overheid voldoende heeft nagedacht over de grenzen van de mogelijkheden aan deze bedrijven.

2.8 Gemeenten vergunnen aanvragen semipublieke rechtspersonen

Voor het van kracht worden van het VCRO vergunde de gemeente aanvragen van semipublieke rechtspersonen. In het VCRO gebeurde dit 'opeens' door de Vlaamse overheid. Nu wordt dit weer veranderd naar de oude situatie. PPS constructies zijn wel onderworpen aan de bijzondere procedure (art. 15).

:(Dit is een goede zaak, maar onduidelijk is waarom de lijst van aanvragen van algemeen belang wordt uitgebreid: scholen of de bouw van ziekenhuizen zou niet door een gemeente kunnen worden beoordeeld. Dat is te betreuren.

De meeste steden hebben heel wat onderwijsinstelling of ziekenhuizen op hun grondgebied. Het valt niet in te zien waarom de gemeente niet over een dergelijke aanvraag voor nieuwbouw op een nieuwe site (een enkele keer) of verbouw op een bestaande site (meestal) zouden kunnen beslissen. Zij hebben de beste terreinkennis hierover.

2.9 Verduidelijk onafhankelijkheid stedenbouwkundig ambtenaar

De onafhankelijkheid van de stedenbouwkundige ambtenaar wordt geherformuleerd (art. 15 3°)

:[De VVSG vindt het belangrijk dat stedenbouwkundige ambtenaren onafhankelijk het college kunnen adviseren. Dit moet helder in het decreet worden geformuleerd.

Dit neemt niet weg dat het kan voorkomen dat een stedenbouwkundig ambtenaar onvoldoende presteert. Daarom zou een stedenbouwkundig ambtenaar niet beoordeeld mogen worden op de inhoud van de adviezen (= onafhankelijkheid), maar wél op de wijze van motivatie (=degelijkheid van adviezen).

Een voortdurende slechte kwaliteit van adviesverlening (los van de inhoud) moet wel door de werkgever mee in weging worden kunnen genomen bij het beoordelen van het functioneren. In de praktijk zal dit een evenwichtsoefening zijn, maar de oplossing lijkt ons niet te zijn dat stedenbouwkundige ambtenaren niet zouden kunnen worden geëvolueerd.

De huidige tekst zegt dat 'de gemeentelijke overheid geen instructies mag geven over de advisering van de aanvragen en over de uitoefening van de specifieke adviserende taak geen verantwoording mag vragen. De wijze van uitoefening van die taak wordt te allen tijde buiten beschouwing gelaten bij rechtspositionele beslissingen betreffende de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar'.

Het huidige voorstel is dat (art. 4.7.1 VCRO) 'de GSA oefent zijn advisering over de aanvragen onafhankelijk en neutraal uit. Hij mag geen nadeel ondervinden van de uitoefening van deze taak'. Waarom deze herformulering plaatsvindt blijkt niet uit de memorie van toelichting.

Deze formulering lijkt ons géén meerwaarde te hebben ten opzichte van de huidige formulering of een betere garantie te geven op een onafhankelijk functioneren van de GSA ten opzichte van het college.

De formulering roept ook vragen op:

- Onafhankelijk en neutraal: ten opzichte van wie: ten opzichte van de aanvrager, derden, het college? Is er een verschil tussen een neutrale en een onafhankelijk opstelling?
- Hij mag geen nadeel ondervinden: (van de aanvrager wiens aanvraag hij negatief adviseert? Van het college?).

Een formulering analoog aan die van de gemeenteontvanger lijkt ons sterker: Artikel 51 §3 van het Rechtspositiebesluit van 7 december 2007 formuleert de onafhankelijkheid van de ontvanger als volgt: "§3. De onafhankelijkheid waarmee de financieel beheerder van de gemeente en de financieel beheerder van de provincie bepaalde taken, vermeld in het gemeentedecreet en in het provinciedecreet, uitvoeren, mag niet het voorwerp zijn van evaluatie. De mate waarin zij zich inzetten voor de uitvoering van die taken is wel een aandachtspunt in de evaluatie".

2.10 Administratieve taken verwezen naar gemeentelijk personeel

Op verschillende punten in de VCRO is het nu zo dat het college bepaalde stappen in het proces van vergunningverlening, terwijl het eigenlijk louter administratieve stappen zijn, die geen beleid inhouden. Het gaat dan om het opstellen PV openbaar onderzoek in reguliere of bijzondere procedure, aanvraag adviezen in de stedenbouwkundige procedure (art. 16, 17, 18 en 20).

:[De gemeenten stellen een aanpassing van de regelgeving voor, vertrekkende vanuit de volgende principes:

- Specifieke positie stedenbouwkundige ambtenaar (opleidingvereisten);
- Zoveel als mogelijk aanhaken bij generieke regelgeving van het Gemeentedecreet;
- Zo'n vlot mogelijk werkbare regelgeving;
- Enkel *beleids*beslissing op college, administratieve stappen door gemeentelijke personeelsleden.

Wat betreft het **opstellen van het PV bij het openbaar onderzoek in de reguliere procedure** is enkel een inventaris, daarom stellen we een nuancering van de regelgeving voor:

De gemeenten vragen dan ook art. 4.7.15 §3 1^e lid VCRO als volgt aan te passen: 'Na afloop van het openbaar onderzoek wordt een proces verbaal van openbaar onderzoek opgesteld door secretaris of zijn gemachtigde'.

Door deze formulering wordt aan de gemeente zelf overgelaten wie van de personeelsleden het proces verbaal van openbaar onderzoek opstelt. Het is logisch dat in

elk geval in gemeenten met een stedenbouwkundige ambtenaar deze bevoegdheid wordt gedelegeerd aan de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar. In de Memorie van Toelichting zou kunnen worden opgenomen dat op basis van art. 182 §3 2^e lid het personeelslid dit stuk alleen ondertekent.

Wat betreft het **opstellen van het van het PV openbaar onderzoek bij de vergunningverlening volgens de bijzondere procedure**, stellen we dezelfde optimalisering voor als opstellen PV reguliere procedure.

Wat betreft het **aanvragen van advies bij vergunningverlening** is niet langer bepaald wie deze adviezen aanvraagt. Wij stellen een aanpassing voor, omdat indien helemaal niets wordt bepaald het de burgemeester is die de adviezen aanvraagt (art. 64 Gemeentedecreet). Het aanvraagdocument vereist in dat geval overigens een dubbele handtekening. Daarom stellen we de volgende aanvulling voor in art. 4.7.16 §4 De adviezen worden aangevraagd door secretaris of zijn gemachtigde.

Ook nu weer geldt dat het in gemeenten met een stedenbouwkundige ambtenaar logisch is dat hij wordt gemachtigd dit te doen.

Wat betreft de **aanplakking en attestering van de aanplakking in de reguliere procedure** wordt in het voorstel van decreet bepaald dat de burgemeester de aanplakking beveelt en erover waakt. In het midden wordt gelaten wie aanplakt. Aan het eind van de rit attesteert 'de burgemeester of zijn gemachtigde' de aanplakking.

Het attesteren van dat een aanplakking heeft uitgehangen houdt geen beleidsbeslissing in, en kan dus –volledig– worden overgelaten aan de administratie.

We stellen dan ook voor om art. 4.7.19 §2 ten derde VCRO als volgt aan te passen:: 'Op verzoek van elke belanghebbende, vermeld in art. 4.7.21§2, wordt een attest van aanplakking afgeleverd door de secretaris of zijn gemachtigde' Door deze formulering wordt aan de gemeente zelf overgelaten wie van de personeelsleden dit attest aflevert.

De gemeenten vragen bovendien toe te voegen aan de Codex dat de mededeling moet worden aangeplakt op een plaats die voor eventuele bezwaarmakers gemakkelijk te vinden en te zien is. Dit zou kunnen door toe te voegen: '...op de plaats waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft, en die goed zichtbaar vanaf de openbar weg'.

Veel gemeenten vragen ook dat tijdig een model van mededeling aanwezig is, zodat niet iedere gemeente het warm water hoeft uit te vinden.

Voor wat betreft de **aanplakking en attestering bijzondere procedure** stellen we een zelfde procedure voor als bij de reguliere procedure.

Merk hierbij op dat wij er bewust voor pleiten het woord ‘**gewaarmerkt**’ te schrappen als het gaat om het attest van aanplakking. We vragen ons immers af wat de reden is om dit woord op te nemen. In het kader van behoorlijk bestuur is het ‘normaal’ dat gemeenten kopieën van attesten meegeven, en niet aangepaste exemplaren. Merk ook op dat op andere plekken in het VCRO niet specifiek om een ‘gewaarmerkt’ afschrift wordt gevraagd, terwijl ook daar duidelijk is dat de gemeente kopie van het origineel moet opsturen (bv art. 4.7.21 §7, waarbij het college een afschrift van het vergunningendossier overmaakt aan de deputatie). Pas daarom art. 4.7.19§2, 4.7.23 §4 en art. 4.7.26§4 VCRO aan.

2.11 Aanplakking vergunning gewijzigd

Het voorstel van decreet houdt in dat 1) de mededeling die te kennen geeft dat de vergunning is verleend gedurende dertig dagen aangeplakt wordt op de plaats van de aanvraag. De aanvrager brengt de gemeente onmiddellijk op de hoogte van de startdatum van de aanplakking (nu is er onduidelijkheid over wie dat moet doen). Hij doet dit binnen een termijn van tien dagen te rekenen vanaf de datum van ontvangst van de beslissing van het college. 2) Elke belanghebbende kan om een afschrift vragen (dus: burgemeester attesteert niet meer automatisch). 3) Voortaan hoeven enkel vergunningen te worden aangeplakt of van kennisgeving van stilzwijgende weigering in beroep, niet langer de expliciete weigeringen of stilzwijgende weigeringen in eerste aanleg (art. 18 en 19)

:) dit is een goede zaak. De gemeenten vinden het een goede zaak dat verduidelijkt wordt dat het een verantwoordelijkheid is van de aanvrager dat een en ander juist wordt aangeplakt, en dat het stilzwijgende weigeringen in eerste aanleg niet moeten worden aangeplakt

2.12 ‘Op punt’ stellen werking Raad voor Vergunningsbetwistingen

(art. 21 – art. 33)

De organisatie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt op punt gezet. De VVSG heeft hier geen bedenkingen bij.

2.13 Gunstregeling voor aanvragen in woonuitbreidingsgebieden uitgebreid

Onder bepaalde omstandigheden kan een woonuitbreidingsgebied door een sociale woonorganisatie zo worden aangesneden, dat wil zeggen kan er direct een stedenbouwkundige aanvraag in behandeling worden genomen. Bovendien geldt voor anderen dat een stedenbouwkundige aanvraag kan worden afgeleverd na een principiële akkoord van de deputatie.

Deze regeling wordt in het voorstel van decreet uitgebreid. Ook woonreservegebieden vallen volgens het voorstel van decreet voortaan onder deze regeling. Ook als het woonuitbreidings- of woonreservegebied paalt aan een reeds substantieel aangesneden woonuitbreidingsgebied kan voortaan van deze regeling worden gebruik gemaakt.

: [De VVSG meent dat overwogen moet worden deze regeling ook uit te breiden voor 'reservegebieden voor woonwijken'. Deze gebieden situeren zich in de gewestplannen Ieper-Poperinge, Roeselare-Tielt, Antwerpen en Halle-Vilvoorde-Asse. Het gaat om relatief weinig gebieden, die een soortgelijke status hebben als de woonreservegebieden.

De decreetwijziging zou ook moeten verduidelijken of een principieel akkoord dat wordt aangevraagd op basis van art. 5.6.6§2, betekent dat de gemeente al direct kan of moet vergunnen, of dat toch eerst een RUP of BPA moet worden opgemaakt. Op het terrein leven hierover heel wat vragen. De VVSG is voorstander dat toch eerst het RUP of BPA moet worden opgemaakt, alvorens vergunningen overwogen kunnen worden.

Het 'vers' ontwikkelen van een nieuwe wijk gebeurt immers best aan de hand van een samenhangende stedenbouwkundige visie. Als al direct vergunningen kunnen of moeten worden afgeleverd worden, is de kans groot dat die samenhangende visie er niet is.

Een gemeente die wenst dat er slechts minimale voorschriften gelden, kunnen zich beperken tot het opstellen van een RUP met zeer algemene voorschriften.

2.14 Werking Hoge Raad Handhavingsbeleid aangepast

Springt in het oog: Een eenvoudige afdoening houdt in dat de voorzitter van de Hoge Raad bepaalde aanvragen voor akkoord over de ingediende herstellvordering alleen, en dus snel zou kunnen behandelen.

Dit wordt in het voorstel van decreet geschrapt vanwege de administratieve last die ermee gaat gepaard (art. 39-43).

De VVSG neemt hierover geen expliciet standpunt in.

2.15 Niet ontvoogde gemeenten hebben voortaan ook inspraak op vergaderingen van de Hoge Raad handhavingsbeleid

Niet ontvoogde gemeenten hebben voortaan ook inspraak op vergaderingen van de Hoge Raad handhavingsbeleid (art. 44)

:) dit is een goede zaak.

2.16 Regeling verval verkavelingsvergunningen herzien

De huidige VCRO bepaalt de situaties waarin een verkaveling vervalt. De decreetwijziging houdt in dat: 1) ook een bebouwing door de verkavelaar (dus zonder verkoop, verhuur,...) van een perceel langs een uitgeruste weg het verval van de verkavelingsvergunning kan stuiten voor de niet bebouwde delen, als mede daardoor tenminste aan het 1/3 en 2/3 regel is voldaan. Dit stemt overeen met de bestaande praktijk, maar wordt juridisch verankerd.

2) Bij het bepalen van het verval van een verkaveling aan een uitgerust weg telt een verkoop van alle percelen als geheel niet mee, dat stond al in de VCRO. Dus als een verkaveling in één keer is verkocht vervalt de verkaveling toch. De vervalregeling van een verkavelingsvergunning heeft immers tot doel dat

een verkaveling daadwerkelijk wordt gerealiseerd, en bij een verkoop in één keer verandert er niets op het terrein, terwijl één eigenaar nog de beslissingsmacht in handen heeft. Op basis van art. 7.5.6 VCRO is echter een uitzondering gemaakt voor verkavelingen die in één keer zijn verkocht voor 1 september 2009. Dan kan een verkoop in één keer wel het verval van een verkaveling voorkomen (overigens tenzij er al een rechtelijke beslissing zou zijn die wél het verval vaststelde). Daardoor 'herleven' weer heel wat verkavelingen die volgens de oude vervalregeling vervallen waren. In het voorstel van decreetswijziging wordt die 'herleving' beperkt tot die situaties waarbij de overheid bepaalde verwachtingen schiep via bv de afgifte van stedenbouwkundige attesten of het toelaten van verkavelingswijzigingen.

: [dit is een goede zaak: wel menen we dat de tekst moet worden nagekeken of ze waterdicht is. Immers, behalve door een verkoop kan er zich ook de situatie voordoen dat er één eigenaar is in een verkaveling die het eigendom heeft verkregen door opeenvolgende aankopen of opeenvolgende schenkingen, erfenissen of aankopen. Dat is niet één verkoop in zijn geheel, maar in de feiten is de zeggenschap van de eigenaar door opeenvolgende schenkingen en aankopen wel even groot. Is een dergelijke verkaveling vervallen?

2.17 Inwerking treding

Het laatste artikel van het decreet bepaalt dat het decreet in werking treedt op 1 januari 2010, met uitzondering van een aantal –voor gemeenten minder relevante- bepalingen.

: [De gemeenten vragen minstens te verduidelijken waarom voor deze formulering wordt gekozen en te verduidelijken wat de retroactieve werking betekent voor vergunningen die op een andere wijze zijn aangeplakt in de periode 1 jan. 2010 en de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

3. Eigen opmerkingen

De doelstelling van het voorstel van decreet was een aantal technische wijzigingen mogelijk maken.

Naast de aangehaalde wijzigingen meent de VVSG dat het in het kader van de discussie rond de interne staatshervorming het aangewezen is om meer structurele wijzigingen aan het decreet aan te brengen.

Deze voorstellen komen hier niet aan in bod.

Bovendien zijn er behalve de door de meerderheidspartijen van het Vlaams parlement ingediende voorstellen nog bijkomende technische bedenkingen te maken.

We sommen een aantal relevante op:

3.1 Regel de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar

Bij verhindering kan de gemeenteraad een waarnemende stedenbouwkundige ambtenaar aanstellen of in dringende gevallen kan het college dat doen. Het aanstellen van een waarnemend stedenbouwkundige ambtenaar komt tegemoet aan een reële behoefte om tijdelijke kortere of langere afwezigheid op te vangen. Het is weinig zinvol om hierover de gemeenteraad of het college te laten beslissen als het concrete probleem zich stelt. Beter is als op voorhand wordt aangeduid wie als waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar kan optreden in geval van afwezigheid van de stedenbouwkundige ambtenaar. Daarbij dient verduidelijkt te worden dat het de stedenbouwkundige

ambtenaar zelf is die bepaalt of hij vervangen wordt. Dit waarborgt de onafhankelijkheid van de stedenbouwkundig ambtenaar, omdat een korte of langere afwezigheid van een stedenbouwkundige ambtenaar zo niet kan worden aangegrepen om bepaalde dossiers juist wel of niet door de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar te laten beoordelen. Art. 1.4.6 §3 VCRO dient verduidelijkt te worden dat het mogelijk is om voor een bepaalde periode een waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar aan te wijzen die op aangeven van de stedenbouwkundige ambtenaar zelf, kan vervangen. Dit kan bijvoorbeeld als volgt:

‘De gemeenteraad kan een waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar aanstellen. Deze waarnemend stedenbouwkundige ambtenaar kan, bij bericht van de stedenbouwkundig ambtenaar aan de secretaris, hem vervangen bij verhindering. De stedenbouwkundig ambtenaar geeft de duur van zijn afwezigheid in het bericht aan. Indien de stedenbouwkundig ambtenaar door overmacht niet in staat is zelf zijn verhindering te melden, kan door een beslissing van de secretaris de stedenbouwkundig ambtenaar worden vervangen door de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar. De Vlaamse regering kan nadere regels bepalen omtrent de waarnemend stedenbouwkundig ambtenaar’ (hetgeen al is gebeurd in het uitvoeringsbesluit, daarin is onder meer bepaald dat de afwezigheid max. 18 aaneengesloten maanden mag duren).

3.2 Meer tijd akteneming melding

Op basis van art. 4.2.2 §3VCRO moet het college binnen de 20 dagen akte nemen van de beslissing. We verwachten dat heel wat foutieve meldingen gaan gebeuren. De gemeente heeft er dus belang bij deze meldingen grondig na te kijken of ze eigenlijk niet vergunningsplichtig zijn, stedenbouwkundig gezien. In de praktijk gaat dit betekenen dat meldingen voorrang gaan krijgen op stedenbouwkundige vergunningsaanvragen.

De gemeenten pleiten ervoor om dit te verlengen naar maximaal 30 dagen.

Doordat in het ontwerp van Vrijstellingenbesluit –terecht- wordt gekozen voor een dossiersamenstelling die overeenstemt met een stedenbouwkundige vergunning, kan wel overwogen om het toch mogelijk te maken dat een verkeerde melding verder wordt behandeld als stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, zonder dat een nieuwe aanvraag wordt ingediend.

Het lijkt ons een mogelijkheid om de huidige aanvraagformulieren voor een stedenbouwkundige vergunning aan te vullen met een korte vraag, nl. ‘mijn aanvraag valt onder de meldingsplicht’. Op die manier: wordt de regelgeving maar beperkt meer gecompliceerd, zijn de ontvankelijk- en volledigheidstermijnen gelijk, is de dossiersamenstelling én het aantal stukken tussen een vergunningsplichtig en meldingsplichtig werk gelijk.

3.3 Voorkom onnodige schrijverij

De gemeenten stellen voor art. 4.3.1 §2, 1° VCRO te schrappen, omwille van

1. De regelgeving is overbodig. Het artikel bepaalt een aantal elementen van “goede ruimtelijke ordening”. Dit is overbodige regelgeving, omdat een gemeente al deze bepalingen ook nu al aan bod kan laten komen. Het inschrijven van de verplichting om al deze verplichtingen aan bod te laten komen voor zover relevant, leidt maar tot schrijvenrij, zonder daadwerkelijke

meerwaarde. De gemeente moet de beoordeling vergunning afdoende motiveren, maar niet systematisch 'heel het rijtje' aflopen.

2. De regelgeving vergroot de kans op 'vormfouten'. Bovendien is de kans veel groter op vormfouten, als een gemeente een bepaald aandachtspunt niet aan bod laat komen terwijl het wel relevant is. Dit is een bron voor rechtszaken. Advocaten zullen dit aangrijpen voor beroep of vernietiging van de beslissing.
3. De regelgeving wordt er niet helderder op. De huidige formulering roept heel wat vragen op. Wat zijn 'aandachtspunten', wanneer is zo'n punt 'noodzakelijk' of niet of 'relevant' of niet. Op welke wijze (en hoe uitvoerig) moeten al deze criteria gemotiveerd en besproken worden in het advies van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en de beslissing van het college ?

Bovendien stellen we voor om art. 4.3.1 §2 3° te schrappen of grondig te wijzigen. Deze formulering in het VCRO laat immers uitschijnen dat bestaande stedenbouwkundige of verkavelingsvoorschriften de regel vormen. Dit zou betekenen dat je een aanvraag niet meer kan weigeren om reden van "goede ruimtelijke ordening" indien conform de voorschriften van BPA of verkaveling. Dit kan leiden tot situaties die strijdig zijn met de goede ruimtelijke ordening.

Beschouw volgende situatie: de voorschriften van een verkaveling voor 30 loten bepalen dat het maximaal aantal bouwlagen voor nieuw te bouwen woningen 2+dakverdieping. De eerste 29 bouwkavels worden gerealiseerd met (koppel)woningen met slechts 1 bouwlaag + dakverdieping. Volgens de huidige decreettekst is het niet meer mogelijk een aanvraag voor een woning op lot 30, bestaande uit 2bouwlagen + dak, te weigeren op basis van de goede ruimtelijke ordening. Op deze wijze wordt de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de gemeente in gevaar gebracht.

3.4 Verhouding stedenbouwkundige en milieuvergunning en stedenbouwkundige en milieumelding

De koppelingsregeling milieuvergunning – stedenbouwkundige vergunning houdt in dat als beide nodig zijn, de ene is geschorst zolang de andere niet is verleend en is de ene vervallen als de andere wordt geweigerd.

Binnenkort wordt het mogelijk dat, naast een stedenbouwkundige vergunning, ook een stedenbouwkundige meldingsplicht kan worden opgelegd.

Art. 4.5.1 VCRO wordt best aangepast zodat de formulering daar exact dezelfde is als in het milieuvergunningendecreet. Dat decreet wordt momenteel via het ontwerp verzameldecreet aangepast (art. 11 ontwerp verzameldecreet dat art. 5 milieuvergunningendecreet wijzigt). Overigens maakte de VVSG bij dat ontwerp decreet ook een aantal technische bedenkingen.

3.5 Breid de openbare onderzoeken uit op een specifiek onderdeel

We wijzen op een hiaat in de wetgeving omtrent openbare onderzoeken. Volgens de huidige tekst in de VCRO (art. 4.7.15) en het Besl. VI. Reg. omtrent openbare onderzoeken is geen openbaar onderzoek vereist voor toepassing van art. 4.4.9 VCRO (afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften voor handelingen die afwijken van de voorschriften van een plan van aanleg. Gelet op de verregaande mogelijkheden van dit artikel (zelfs na schrapping dat dit artikel van toepassing is op BPA's) is het

aangewezen dit wel afhankelijk te maken van een openbaar onderzoek. Dit kan gebeuren door een aanpassing aan het Besl. VI. Reg. omtrent openbare onderzoeken of een wijziging van art. 4.7.15 §1 van het DRO.

3.6 Eéngemaakte beroepsprocedure:

Art. 4.7.21 §2 5°

5° volledig schrappen of schrappen van de woorden 'op voorwaarde dat zij tijdig advies hebben verstrekt of' en het tussen de woorden 'lid' en 'niet' toevoegen van de woorden 'voorzover ze'.

Na aflevering van een vergunning kan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur en de diverse Vlaamse adviesverlenende instanties in beroep tegen de beslissing van het college bij de deputatie.

De ervaring leert dat de adviserende instanties in beroep gaan indien zij van oordeel zijn dat hun advies niet of onvoldoende is nageleefd, ondanks het feit dat het kan zijn dat het advies niet of onvoldoende wordt nageleefd omwille van andere adviezen van dezelfde Vlaamse overheid. Voortaan zou enkel nog maar de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar in beroep mogen kunnen gaan. De adviesverlenende instanties zouden dat niet meer kunnen, of beter gezegd, zouden dat maar kunnen via de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Aan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar is het dan om de afweging te maken en al dan niet in beroep te gaan en het beroep te motiveren. Zo spreekt de Vlaamse overheid duidelijk met één stem.

Eventueel zou nog de mogelijkheid kunnen worden open gelaten voor de adviesverlenende instanties om rechtstreeks in beroep te gaan indien zij per abuis niet om advies gevraagd zijn.

3.7 Verduidelijk aanvang beroepstermijn

Er zou onduidelijkheid kunnen zijn over het moment waarop de beroepstermijn voor derden gaat lopen. Volgens art. 4.7.21 §3 3° VCRO moet een beroep zijn ingesteld binnen een termijn van 30 dagen die ingaat 'de dag na deze van aanplakking'. Er is echter onduidelijkheid wanneer dat dan precies betekent: gaat het om dertig dagen na het einde van de termijn van aanplakking (30 dagen), of gaat de termijn in vanaf de eerste dag van aanplakking.

In de milieuvergunningsregelgeving wordt via het ontwerp Verzameldecreet expliciet bepaald dat de beroepstermijn voor een derde begint op de eerste dag van aanplakking. Dit dient ook in het VCRO verduidelijkt te worden (artt. 23 §3 en 26§3 MVD (gewijzigd door artt. 14-15 ontwerp verzameldecreet).

3.8 Advisering op vrijwillige basis moet kunnen

Art. 4.7.16 §3

Vervangen in art. 4.7.16 §3 de woorden 'gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening' door de woorden 'a) de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar

b) andere Vlaamse adviesinstanties c) de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening'.

Dit artikel bepaalt welke instanties om advies kunnen worden gevraagd. Vandaag bestaat voor ontvoogde gemeenten geen decretale basis om advies te vragen aan de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, terwijl dit voorheen wel mogelijk was.

Evenmin bestaat nog langer de mogelijkheid om adviesinstanties om advies te vragen, aangezien §1 uitdrukkelijk bepaalt dat de Vlaamse regering de instanties aanwijst.

4. Meer info:

Zoek op stuk 349 (2009-2010) via www.vlaamsparlement.be of [klik](#) hier.